A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1925. ÁPRILIS 16-ÁN NAGYSZALONTÁN ÉS 1925. OKTÓBER 29-ÉN NAGYZERÉNDEN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA
FOGARASSY BÁLINT
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA.

TIPOGRAFIA WEISZ TINCA.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1925. ÁPRILIS 16-ÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA
FOGARASSY BÁLINT
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA.

TIPOGRAFIA WEISZ TINCA.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1925. ÉVI ÁPRILIS HÓ 16 NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE

Jelen voltak: Böszörményi Lajos esperes és Szabó Zoltán tábornok, egyházmegyei gondnok elnöklése mellett:

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:
Kassay Béla
Fogarassy Bálint
Bottyán Pál
Bugyi János

Világi részről:
gróf. Tisza Kálmán
Dr. Hadházy Kálmán
Mészáros Dániel
Szántay Lajos
Dr. Sarkadi Dániel

II. Ügyészek:

Dr. Hadházy Kálmán, Dr. Kapéry Béla.

III. Jegyzők:

Fogarassy Bálint lelkészi, Dr. Hadházy Kálmán és Rovács István világi részről.

IV. Tanügyi bizottságból:

Böszörményi Lajos elnök, Bottyán Pál előadó, Kassay Béla, Fogarassy Bálint, Bugyi János, Bokor Sándor, Arday Aladár, Szűcs Antal, Balogh Mátyás, Kun Zoltán.

V. Számvevőszéktől:

Rácz Gyula elnök, Arday Aladár előadó, Kassay Béla, Bottyán Pál, Kegyes István.

VI. Lelkészek :

Arday Aladár gyantai, Balogh Mátyás nagyzeréndi, Balogh Zoltán belényessonkolyi, Bokor Sándor belényesi, Boros Gábor árpádi, Bottyán Pál erdőhegyi, Böszörményi Lajos nagyszalontai, Bugyi János erdőgyaraki, Fogarassy Bálint ágyai, Igyártó Sándor bélzeréndi, Kassay Béla tenkei, Kun Zoltán pankotai, Nagy Zoltán gyoroki, Szakács Dénes köröstárkányi, Szücs Antal mezőbajji és Juhász András várasfenesi lelkészek.

VII. Tanitóképviselő :

Stiglicz Sándor, Seres László.

VIII. Egyházak világi képviselői :

Borosjenő : Dr. Balogh Ernő gondnok, Gyanta : Boros Balázs presbiter, Nagyszalonta : Molnár Mihály és Bagosi Ferenc presbiterek, Erdőgyarak : Fónagy Sándor gondnok, Mezőbajj : Csomós Sándor gondnok, Nagyzeránd : Gál S Lajos gondnok, Tenke : Tunyoghy Lajos főgondnok.

1. szám. A nagyszalontai református egyházmegye 1925 évi tavaszi közgyülése Nagyszalontán a központi fiuiskola nagytermében folyt le. A „Jövel Szent Lélek Ur Isten" elhangzása után Böszörményi Lajos esperes magasszárnyalásu s áhitatot keltő alkalmi imádságot mondott s ennek végeztével a következő beszédet intézte a közgyülés tagjaihoz : A nagyszalontai református egyházmegye esperesi székét az 1915 év tavaszán, tehát ezelőtt 10 évvel foglalta el. Nehéz idők voltak akkor Tombolt a világháboru, a megpróbáltatások hosszu sora következett egyesekre, családokra s egyházmegyénkre is. A legnagyobb kitartással törekedett anyaszentegyházunk hajóját felszinen tartani, csekély ereje azonban gyönge lett volna e nagy feladat teljesitésére, ha nem állottak volna mellette egyházmegyénk gondnokai : előbb a feledhetetlen emlékezetü, a nagyok között is kiváló erős férfiu, — az ő rettentően gyászos porba omlása után pedig az a harcokban megedzett katona, kinek vezéri képességénél és hithüségénél csak szivének jósága tud nagyobb lenni ; — ha nem támogatták volna egyházmegyénk tanácsbirái és többi tisztviselői ; ha nem tartott volna ki mellette a lelkészi és tanitói kar. Tagadhatatlan, hogy még mindég távol vagyunk a békesség áldott kikötőjétől, még mindig harc és küzdelem vár reánk, egyházkerületünk

elismerése még mindig késik, csak türve vagyunk, még mindig nincs tejünk, — igéretet, azt kaptunk bőséggel, de minden csak igéret maradt, — legutóbb azt a biztositást nyertük, hogy folyó évi április hóban tető alá hozzák az egyházakról szóló törvényt és ezzel kapcsolatban egyházkerületünk ügyét is rendezik. Türelemmel várjuk! Ugy tünik fel neki mégis, hogy valamennyire enyhült a helyzet, ugyanazért időszerünek tartja most, hogy, miután esperességének tiz esztendeje eltelt, ezen állásáról lemondion. Teszi ezt annyival inkáb, mert tudomására jutott, hogy némelyek a tiz éves tisztujitás mellett foglaltak állást. Nem kiván utjokba állani, tért akar nyitni azoknak, akik erősebbeknek tartják magukat. Köszöni a bizalmat, az esperesi állásról ezennel lemond. Fogarassy Bálint lelkészi főjegyző azonositja magát az esperessel s kijelenti, hogy miután a tiz esztendőt ő is leszolgálta, a főjegyzőségről lemond.

Ezek utan Szabó Zoltán egyházmegyei gondnok szólásra emelkedik s kérve kéri az esperest, majd a főjegyzőt is, hogy vonják vissza lemondásukat. Nem voltunk elkészülve erre, nagy megrázkódtatással járna egyházmegyénkre most a lemondás, mindenki nevében kéri, hogy ne hagyja el az esperes a helyét, de ne hagyja el a főjegyző sem. Kassay Béla tanácsbiró csatlakozik az egyházmegyei gondnokhoz s előadja, hogy a tegnap tartott lelkészértekezleten egy időszerütlen felszólalás adott okot a lemondásra, a felszólalás az életfogytiglan megválasztott tisztviselőkre nem vonatkozik. Ha az esperes lemond, a tanácsbirák is lemondanak és az esperesi állást senki sem fogadja el. Némelyek hangoztatják, hogy senki sem bizta meg Unghváry Gyula lelkészt azzal, hogy e tárgyban felszólaljon. Dr. Hadházy Kálmán világi tanácsbiró is azon nézetének ad kifejezést, hogy most nagy szerencsétlenség lenne a változás s kéri esperest, végül a lelkészi főjegyzőt is, hogy maradjanak meg állásukban és tegyék lehetővé egyházmegyénk további békés müködését. Dr. Hadházy szavait általános helyeslés és éljenzés követi. Erre esperes, miután maga is belátja, hogy távozása egyházmegyénkre nézve nagy megrázkódtatással járna és mert iránta a ragaszkodás is impozáns módon nyilatkozott meg, lemondását vissza vonja s ezzel magát az esperessel azonositó lelkészi főjegyző lemondása is tárgytalanná vált.

Szabó Zoltán egyházmegyei gondnok az éljenző közgyülés nevében örömmel veszi tudomásul az elhatározást s a nagyszalontai református egyházmegye 1925. évi április

hó 16. napjára összehivott tavaszi közgyülést megnyitottnak nyilvánitja.

2. szám. Az egyházak világi képviselőit megbizó leveleik alapján a VIII. sorszám szerint igazolja egyházmegyénk közgyülése.

3. szám. Csécsi Imre tanácsbiró, Bodnár Lajos cserméi, Nánássy Dániel szentleányfalvai, Szathmáry István remetei, Sipos János b.-ujlaki és Szücs József feketegyarmati lelkészek betegség vagy más gátló ok miatt nem jöhettek el közgyülésünkre.

Sajnos tudomásul szolgál.

4. szám. Esperes bemutatja a mai közgyülés tárgysorozatát.

Egyházmegyénk közgyülése a bemutatott tárgysorozatot felolvasottnak tekinti s azt az időközben szükségessé vált pótlásokkal együtt a tanácskozás sorrendjéül elfogadja.

5. szám. Madaras Károly mezőbajji, Baki Magdolna pankotai kántortanitók a hivatali eskü letételére jelentkeznek. Nevezett tanitók a hivatalos esküt a közgyülés szine előtt leteszik.

Egyházmegyénk közgyülése Madaras Károly mezőbajji és Baki Magdolna pankotai kántortanitókat, miután a hivatali esküt letették, állásukban végleg megerősiti azzal, hogy a mai naptól kezdve az egyházmegyei Tanitó és Segélyegyletnek kötelezett tagjai. Az eskü letételéről az esperesi hivataltól bizonyitványt nyernek.

Közgyülésünk az egyházmegye kötelékébe lépő tanitók egyházépitő munkájára Isten áldó kegyelmét kéri.

6. szám. Debreczeni István nagyszalontai lelkész, szatmári lelkésszé történt megválasztatása folytán, az egyházmegyei lelkészi aljegyzőségről, levéltárnokságról és számvevőszéki tagságról lemond. Stiglicz Sándor repatriált tanitó is lemond az egyházmegyei közgyülési tanitóképviselőségről.

Egyházmegyénk közgyülése sajnálattal veszi tudomásul hogy Debreczeni István lelkész, ki egyházi életünkben buzgó tevékenységet fejtett ki, távozik megyénk kerületéről, másfelől örül is azon, hogy a körünkből elmenő lelkész képes ségeinek megfelelő s anyagi tekintetben is előnyösebb munkateret nyert. Áldás kisérje további müködését ! Isten hordozza békével !

Stiglicz Sándor egyházmegyei tanitóképviselőtől is jókivánatokkal vesz bucsut.

7. szám. A Debreczeni István és Stiglicz Sándor lemondásával megüresedett egyházmegyei tisztségek, illetőleg tanitóképviselőség betöltésére nézve egyházmegyénk közgyülése a következő intézkedéseket teszi :

1. az egyházmegyei levéltárnokságot a fenálló gyakorlat szerint a 2 uj nagyszalontai lelkészel tölti be ;

2. a számvevőszéki tagság betöltését illetőleg felhivja a számvevőszéket javaslattételre ;

3. az egyházmegyei lelkészi aljegyzőségre valamint az egyházmegyei közgyülési tanitóképviselőségre elrendeli a szavazást. A szükséges intézkedések megtételével esperest bizza meg. A szavazatszedő küldöttséget esperes elnöklése mellett a Nagyszalontán lakó egyházmegyei tisztviselőkből alakitja meg.

8. szám. Esperes a következő általános jelentést terjeszti közgyülésünk elé :

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés !

Mult évi szeptember 24-én azzal a jó reménységgel váltunk el egymástól Tincán (Tenkén), hogy mostani találkozásunk alkalmával már egyházkerületünk elismerve s ez által egyházaink sok hiánya rendezve lesz, mert azelőtt kevéssel a kormánytól olyan igéreteket kaptunk, amelyek ezeknek remélésére feljogositottak bennünket. Azonban az igéretek mint már évek óta most sem teljesültek s ennek folytán egyházaink fejlődése meg van bénitva annyival inkább, mert a kormány s különösen néhol annak alantasabb közegei iskoláinkkal szemben tulságosan szigoruan járnak el, nagyon követelik a miniszter által elrendelt négy tantárgynak román nyelven tanitását és pedig oly nagy óra számban, hogy emiatt nem jut idő a többi tantárgynak kellő mértékben tanitására.

Azoknak a tanitóknak, akiknek a román nyelvi vizsga a mult évi augusztusban nem sikerült, most ismét vizsgát kell állaniok, melynek eredményétől függ egész jövendő sorsuk, mivel akiknek a vizsga nem sikerül, azoknak nem engedik meg, hogy tovább müködjenek.

Az egyházkerületi közgyülés Csernák Béla, Szabolcska Mihály, Domahidy Elemér, és Telegdi József urakból egy bizottságot választott s felkérte őket, hogy egyházkerületünk ügyét a kormánynál, a törvényhozó testületnél, és Őfelségénél is folytonosan sürgesse. Készitettek is egy memorandumot, amelyet illetékes helyen átadtak s melyre ismét azt a biztatást nyerték, hogy kerületünk ügye a nemsokára előterjesztendő vallásügyi törvényjavaslattal együtt lesz tárgyalva és elintézve.

Az agrár reform a mult gyü ésünk óta jóformán semmit sem haladt előre s még azon egyházakban sincs véglegesen rendezve, ahol az ujonnan nyert földet már átadták a belhivatalnokok és egyházak használatába.

Az egyházmegye internátusáról külön jelentés lesz előterjesztve, azonban örömmel jelzem, hogy áldásos müködését a folyó iskolai évben fokozottabb mértékben teljesitette és igy méltó az egyházaknak nagyobb mérvü segélyezésére.

Örömmel jelentem, hogy a borosjenői szépen fejlődő kis egyáz haladását nagy mértékben elősegiti Dr. Solymossy Lajos, a ki a török mecsetet az egyháznak ajándékozta, melyet vagy át lehet templommá alakitani, vagy legalább kitünő anyagát a templom épitésénél fel lehet használni.

Nem hagyhatom emlités nélkül, kogy Szabó Zsigmond makói lakos a borossebesi egyháznak 6000 Leit adományozott.

A kulturadót erre az évre is kötelezővé tette az 1924 december 12-én tartott egyházkerületi közgyülés. Sajnálatra méltó dolog, kogy a presbiteriumok jelentékeny része most még fokozottabb mértékben idegenkedik ezen magyar református cél előmozditására szükséges adótól. Hiába igyekeztem a presbiteriumokat meggyőzni, hogy ezen adóra jelen körülmények között, mulhatatlanul szükség van, hiába kiséreltek meg a lelkészek minden lehető módot ennek elfogadására : több egyházban nem voltak képesek az adót a költségelőirányzatba felvétetni, még kevésbé annak kivetéséről gondoskodni.

A borossebesi és pankotai lelkészek jelentették, hogy a magyar feliratu pecsétnyomókat és a magyarszövegü anyakönyvi kivonathoz szükséges iveket a közigazgatási hatóság lefoglalta és elvitette tőlük. Ugy vélem, hogy jó lenne az anyakönyvi kivonatokhoz magyar és román szövegü nyomtatványokról gondoskodni.

Statisztikai adatok.

Az 1924-ik évben egyházmegyénkben született 584 fi, 548 nő, összesen 1132, ezek közül törvénytelen 43 fi, 52 nő, összesen 95.

Meghalt 514 fi, 436 nő, összesen 950, szaporodott a lelkek száma 182-vel.

Házasságot kötött 356 pár, ezek közül tiszta református pár 277, vegyes vallásu 79 pár.

Hozzánk áttért 17, tőlünk kitért 21.

Az egyházi szertartást mellőzték keresztelésnél 4, temetésnél 9, házasságkötésnél 70 esetben lelkekszáma 53241.

Iskolai statisztika.

Tankötelesek száma: 2217 fi, 2053 nő, összesen 4270.

Református iskolába jár: 1183 fi, 1156 nő, összesen 2339.

Állami iskolába jár: 955 fi, 739 nő, összesen 1694.

Iskolába nem jár 237.

Az 1924. évben épületek fentartására forditottak az egyházak 536072 leit, jótékony célra adtak 108503 Leit, perselypénz befolyt 61949 Lei.

Kiváló tiszteletem nyilvánitásával vagyok

Nagyszalontán 1925. március 31.

Böszörményi Lajos
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentését általában tudomásul veszi s abból a következőket külön is kiemeli:

a.) A jóindulat és a megértés hiányának kénytelen betudni azon anyaszentegyházunkat kinosan érintő tényállást, hogy az államkormánynak egyházkerületünk elismerése tárgyában tett igérete megint csak igéret maradt. Hiába járt

egyházkerületünk küldöttsége ismét Bukarestben, hasztalan sürgette meg ujra ügyünk elintézését a kormánynál, a törvényhozó testületnél, sőt legfelsőbb helyen is, ismét csak puszta biztatást nyertünk, ezuttal azt, hogy kerületünk el ismerésének ügyét a folyó évi április hóban tárgyalás alá kerülő vallásügyi törvényjavaslattal kapcsolatban veszik elő és intézik el.

b.) Elkeseredéssel állapitja meg, hogy a közoktatásügyi miniszter egyfelől, az ő alantos közegei másfelől, iskoláinkkal szemben felette szigoruan járnak el, erősen követelik a miniszter által elrendelt négy tantárgynek román nyelven való tanitását és pedig oly nagy óraszámban hogy e miatt nem jut idő a többi tantárgyaknak kellő tanitására. (Pedig az eredmény—főleg a tiszta magyar községekben — csekély, mert a romános kiejtéshez nem szokott gyermekek az általuk nem értett román nyelven ma nagy nehezen megtanult anyagot már holnapra elfelejtik.) Ezen lehetetlen állapot megszüntetése czéljából a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez fordul, akitől egyuttal kéri hogy az államkormánnyal kezdjen tárgyalást az iskolák fentartására *államsegély* adása czéljából, mert a közoktatásügyi miniszter által támasztott követelményeknek eleget tenni anyagi eszközök nélkül lehetetlen.

c.) Az agrárreform végrehajtását illetőleg minden egyházunk előljárói éberek legyenek s egyházunk érdekét főképen a járási agronomusok tulkapásaival szemben kivédeni törekedjenek.

d.) Az egyházmegyei internátus áldásos müködését dicsérettel emeli ki s felhivja gyülekezeteinket ezen jótékony intézet fokozottabb támogatására, — érdemes a segélyezésre mert vallásunk és fajunk érdekeit eredményesen szolgálja.

e.) Hálás köszönetét fejezi ki Báró Solymossy Lajos ág. h. ev. vallásu földes urnak, ki a szépen fejlődő borosjenői református egyháznak adományozta templomi célra a birtokában volt borosjenői török mecsetet, — ugyszintén Szabó Zsigmond makói lakosnak is, ki a borossebesi református egyháznak 6000 Lei készpénzt ajándékozott.

f.) Egyházmegyénk közgyülése a kulturadó tárgyában Tenkén 1924. évi szeptember hó 24-napján 6. (16. pont) szám alatt hozott határozatát ismét felterjeszti a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez, mert arra kielégitő választ nem

kapott. A kerületi válasz megérkezéséig is minden lehetőt megtesz a felsőbb hatóság rendeletének végrehajtására. Minthogy ezen egyházi adó behajtásával a lelkészeket többé nem terhelheti, világi férfiakból kulturadó-bizottság létesitését mondja ki. Ugyanazért felhivja a lelkészi köröket, hogy alkalmas világi férfiakból szervezzék meg ezen bizottságokat, a melyek az egyes egyházközségekben jelenjenek meg és birják rá hiveinket a kulturadó megfizetésére.

g.) Sajnálattal veszi tudomásul, hogy a közigazgatási hatóság a magyar pecsétnyomókat és anyakönyvi kivonat czéljaira szolgáló iveket a borossebesi és pankotai lelkészi hivatalokban lefoglalta és onnan elvitette, megnyugvásul szolgál, hogy a pankotai pecsétnyomókat — lelkész utólagos jelentése szerint, — már visszaadta. Ami az anyakönyvi kivonatok nyelvét illeti, e tekintetben lelkészeink a vonatkozó miniszteri rendetet szerint járjanak el.

h.) A 108,503 Lei összegre menő jótékonyczélu adományokért az egyes adakozóknak e helyen is elismerését és köszönetét fejezi ki egyházmegyénk közgyülése.

9. szám. Esperes az általa elnöki uton elintézett ügyekről a következő jelentést terjeszti be :

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés !

Az 1925-ik év szeptember 24-ik napján tartott közgyülésünk óta következő fontosabb intézkedéseket tettem, melyeknek részint tudomásul vételét, részint megerősitését kérem :

1.) 1924 október 2-ikán a presbiterium választása és beterjesztett okmányok alapján Farago Jolán okleveles tanitót a feketegyarmati tanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

2.) Október 6-án a presbiterium választása és beterjesztett okmányai alapján Puskás Irma okleveles tanitónőt a nagyzeréndi tanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

3.) Október 20-ikén a presbiterium választása és beterjesztett okmányai alapján Baki Magdolna okleveles tanitót a pankotai tanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

4.) A tanitókkal közöltem a tanfelügyelő 2850-1924 számu rendeletét, melyszerint azon tanitóknak, akik-

nek a román nyelvü vizsga nem sikerült, az 1925 évi augusztus hónapjában vizsgát kell tenniök.

5.) December 15-én a Sós Juliánna lemondása folytán a mezőbajji megüresedett tanitóságra ideiglenesen alkalmazott Kércsi Erzsébetet állásában megerősitettem.

6.) December 15-én a belényesi és erdőhegyi presbiteriumok határozata folytán egyházmegyei gondnok urral beleegyeztünk abba, hogy Bottyán Pál belényesi és Bokor Sándor erdőhegyi lelkészek állásukat elcseréljék.

7.) 1925 január 17-ikén a belényesujlaki presbiterium által ideiglenesen megválasztott Kis Erzsébet okleveles tanitónőt megerősitettem.

8.) Január 29-én a presbiterium választása és a beterjesztett okmányok alapján Vas Lajost a tincai (tenkei) kántortanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

Kiváló tiszteletem nyilvánitása mellett vagyok

Nagyszalontán 1925. március. 31.

Böszörményi Lajos
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése Esperes jelentését az elnöki uton elintézett ügyekről általában tudomásul veszi, intézkedéseit jóvá hagyja és megerősiti a következőkben:

Ad 1, 2, 3, 5, 7, 8. A presbiterium választása és a beterjesztett oklevél alapján.

Faragó Jolánnak a feketegyarmati, Puskás Irmának a nagyzerendi, Kércsi Erzsébetnek a mezőbajji, Kis Erzsébetbetnek a belényesujlaki ideiglenes tanitóságban történt alkalmazását és esperesi megerősitését tudomásul veszi.

Baki Magdolnát a pankotai, Vas Lajost pedig a tincai (tenkei) rendes kántortanitóságban végleg megerősiti s utóbbiakat a hivatali eskü letételére elkötelezi.

Ad 4. A román vizsgára kötelezett tanitókat felhivja, hogy ennek letétele czéljából folyó évi augusztus hó előtt az illetékes tanfelügyelőnél jelentkezzenek.

Ad 6. A maga részéről is beleegyezik abba, hogy Bottyán Pál belényesi és Bokor Sándor erdőhegyi lelkészek az illetékes presbiteriumok és az egyházmegyei elnökség beleegye-

zése alapján állásukat elcseréljék s Bokor Sándort a belényesi, Bottyán Pált az erdőhegyi lelkészi állásban megerősiti s felhivja őket, hogy uj állásaikat mielőbb foglalják el.

A változás alkalmából ugy a gyülekezetekre, mint a lelkészekre és müködésükre Isten áldó kegyelmét kéri.

10. szám. A lelkészértekezlet inditványára egyházmegyénk közgyülése a tanügyi bizottságot és köröket ujra szervezi.

A tanügyi bizottság tagjai, miként eddig is, Esperes elnöklése mellett a tanácsbirák és iskolalátogató lelkészek s tanitók (dékánok). Előadóját a bizottság maga választja.

Az Iskolaköröket következőkben állapitja meg :

I. Belényesi kör : Ide tartoznak : Belényes, Belényesszonkolyos, Belényesujlak, Városfenes, Köröstárkány, Kisnyégerfalva, Magyarremete, Magyarcséke. Dékánja : Bokor Sándor belényesi lelkész.

II. Tincai (Tenkei) kör : Ide tartoznak : Tinca (Tenke), Gyanta, Feketetót, Árpád, Erdőgyarak. Dékánja : Arday Aladár gyantai lelkész.

III. Nagyszalontai kör : Ide tartoznak : Nagyszalonta, Mezőbajj, Tamáshida. Dékánja : Szücs Antal mezőbajji lelkész.

IV. Erdőhegyi kör : Ide tartoznak : Erdőhegy, Ágya, Vadász, Bélzerénd, Nagyzerénd, Feketegyarmat, Ant. Dékánja : Balogh Mátyás nagyzeréndi lelkész.

V. Aradi kör : Ide tartoznak : Arad, Szentléányfalva, Gyorok, Pankota, Borosjenő, Csermő, Borossebes. Dékánja : Kun Zoltán pankotai lelkész.

Az iskolák látogatása a téli félév végén történik az érvényben levő utasitás szerint. Ezt mindenik lelkész egy tanitóval eszközli. Ugyanazért a lelkészdékán válasszon maga mellé saját körzetéből egy alkalmas tanitót s ennek nevét egyházmegyénk legközelebbi közgyülésére jelentse be. A téli iskolalátogatásról mindenkor tavaszi közgyülésünknek kell jelenteni.

11. szám. Kassay Béla egyhámegyei pénztárnok beterjeszti a nagyszalntai ref. egyházmegyei közpénztár 1925 évi kölség elöirányzatát. A költsegelöirányzat teljesen az előző évi alapon áli, csupán a kulturadó céljaira lett nagyobb összeg elöirányozva, továbbá a mult évi jegyzőkönyvek nyomtatási ára is elő lett irányozva, mivel ezekre az összegekre kellő fedezet mutatkozik.

Egyhámegyénk közgyülése a nagyszalontai ref. egyházmegye 1925 évi közpénztári elöirányzatát 29,847 Lei 40 bani

bevételi, 24,077 Lei 80 bani kiadási, 5769 Lei 60 bani pénztármaradványi összegben egyhangulag elfogadja és megerősiti.

12. szám. Esperes megbizást adott Kassay Béla gyámintézeti pénztárnoknak, hogy az egyházmegyei közgyülést tájékoztassa ugy az egyházmegyei mint a kerületi lelkészi gyámintézet jövőjéről, ismertesse az erdélyi egyházkerületi gyám és nyugdijintézet alapszabályait terjesszen elő e kérdésben határozati javaslatot. Kassay Béla e megbizásnak eleget tévén javasolja, hogy az egyházmegyei lelkészi gyámintézet maradjon meg ez évben is azon álláspontón, melyet a mult évben elfoglalt s u. a. bevételekből ugyanolyan formában segélyezze 4 özvegyét ; a kerületi gyámintézet illetve az erdélyi egyházkerületi gyám és nyugdijintézet kérdésében pedig javasolja, hogy az egyházkerületünk által kiküldött bizottság eljárásának nyilvánosságra hozatala és ismerete előtt ne foglaljon állást egyházmegyei közgyülésünk.

Egyházmegyénk közgyülése az előadói javaslatot vita nélkül egyhangulag elfogadja.

13. szám. Kun Zoltán pankotai lelkész beterjeszti a felügyelete alatt álló borosjenői fiókegyház 1925. évi február hó 16 napján tartott presbiteri gyülésének jegyzőkönyvét, melyben kimondja a presbiterium, hogy az agrártörvény alapján lelkészi javadalomra nyert 32 kat. hold szántóföld, továbbá a felügyelő lelkészi tiszteletdij és utiátalány terhére addig is, mig rendes lelkészi állást létesithet, segédlelkészi állást szervez 51900 Lei évi készpénzjavadalommal, mely összegből lakásra 6000 Leit számitanak. A segédlelkészi dijlevelet 5 pldban mellékelik.

A borosjenői fiókegyház felügyelő lelkésze és gondnoka 1925. évi márczius hó 8-iki kelettel már az anyaegyházzá alakulásról felvett egyházközségi közgyülés jegyzőkönyvét terjesztik be azon kéréssel, hogy

miután az egyházközség az agrártörvény alapján — egyelőre ugyan kényszerbérletbe templomfentartásra 10, lelkészi javadalomra 32, kántor részére 8, összesen 50 hold földet nyert,

miután Solymossy Lajos báró ág. h. ev. vallásu főur a Borosjenőben levő „török mecset"-et templomi czélra a református egyháznak adományozta és tulajdonába már át is bocsátotta,

miután az egyháztagok buzgósága és áldozatkészsége önkéntes adózás, adományok és perselypénz utján az egyház fentartásának czéljaira mintegy 40.000 Lei évi bevételt hozott össze,

s miután ezek szerint az anyagi feltételek lehető biztositása megtörtént, egyházmegyénk közgyülése a vonatkozó határozatokat

hagyja jóvá, erősitse meg és a lelkészi állás részére az államsegély elnyerése iránt a szükséges lépéseket az 1898. évi XIV.-tcz. értelmében tegye meg s végleges megerősités czéljából a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre sürgősen terjessze fel. Az 5 pldban beterjesztett rendes lelkészi dijlevél értéke 6000 Lei lakáspénzzel együtt készpénzben (2400 Lei), 32 hold szántóföld haszonélvezetében (1600 Lei) és stólában (1200 Lei) 11200 Leit tesz ki. A szórványok látogatására az egyháztól 6000 Lei utiköltség átalányt nyer, melyről negyed évenként elszámolni tartozik. Lelkek száma : Borosjenőn 232,—24 szórványban 491 (legtöbb Bélben 164), összesen 723.

Egyházmegyénk közgyülése a borosjenői fiókegyháznak anyaegyházzá alakulására, a 24 szórványból álló missiói kör és a rendes lelkészi állás szervezésére, ugyszintén dijlevelének megállapitására vonatkozó presbiteri és egyházközségi közgyülési határozatokat jóváhagyja s ezen határozatát a mellékelt iratokkal együtt végső megerősités végett felterjeszti a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez hangsulyozásával annak, hogy felette égető szükségen segit, több száz magyar református hitsorsosunk hosszu évek óta táplált óhajtását teljesiti, ha a csatolt határozatokhoz való hozzájárulásával és végső megerősitésével Borosjenőn és vidékén a református egyházi élet intensivebb müködését lehetővé teszi.

Hogy pedig a Borosjenői egyház addig is, mig a rendes lelkészi állást betöltheti, a pankotai lelkész felügyelete mellett segédlelkészt alkalmazhasson, a beterjesztett segédlelkészi dijlevelet a maga részéről is jóvá hagyja és az ideiglenes segédlelkészi állás betöltésére az engedélyt megadja.

Egyházmegyénk közgyülése atyafiságos szeretettel üdvözli a Borosjenőn és vidékén élő református hitsorsosait, velök együtt örvend egyházépitő munkájok sikerén, dicsérettel emeli ki buzgóságukat s további magasztos munkásságukra Isten áldó kegyelmét kéri!

14. szám. Esperes felhivja a közgyülést, hogy a nagyváradi tanitónőképző intézet igazgató tanácsába egy lelkészi és egy világi tagot válasszon.

Egyházmegyénk közgyülése a nagyváradi tanitónőképző intézet igazgató tanácsába rendes tagokul Kassay Béla és Dr. Hadházy Kálmán, póttagokul Bugyi János és Sarkadi Dániel tanácsbirákat választja meg.

15. szám. Egyházmegyénk lelkészeinek 1925. év április hó 15-én tartott értekezlete a következő javaslatokat terjeszti az egyházmegyei közgyülés elé :

I. A belényesi lelkészi kör inditványára értekezletünk azzal a megkereséssel fordul az egyházmegyei közgyülés elé, irjon fel az egyházkerületre olyan értelemben, hogy a ma még magántulajdont képező „Egyházi és Iskolai szemle“ cimü egyházi lapot minősitse hivatalos lappá, szubvencionálja és a szerkesztését bizza rá egyházi és világi egyénekből választandó sajtóbizottságra. Ugyancsak erre a bizottságra bizandó az évenként megjelenni szokott református naptár is, mivel az idei sem külsőleg sem belsőleg nem felelt meg a céljának.

Közgyülésünk a lelkészi értekezlet javaslatát elfogadja. Ennélfogva határozatilag kimondja, felir a kerületre, hogy a jelenleg Béres Károly nagyváradi könyvnyomda tulajdonos magán tulajdonát képező „Egyházi és Iskolai szemle“ cimü lapot minősitse hivatalos lappá, szubvencionálja és a szerkesztését bizza rá egy egyházi és világi egyénekből választandó sajtóbizottságra, amely a közleményekért felelős legyen. Ugyancsak erre bizassék rá az évente megjelentetni szokott református naptár szerkesztése és kiadása is, amely már az előző év szeptemberében kiadandó és tiszta jövedelme csakis lelkészi és tanitói árvák segélyezésére forditandó.

II. Ugyancsak a belényesi kör inditványára megkeresi értekezletünk az egyházmegyei közgyülést, hogy mivel a trianoni békeszerződés IX. szakaszának 188. pontja a hadikölcsönkötvények romániai birtokosainak semmiféle jogigényt nem biztosit sem Romániával, sem Magyarországgal szemben, ennélfogva mondja ki a közgyülés, hogy a hadikölcsönkötvények az egyházközségek tényleges vagyoni állapotának kimutatásából emeltessenek ki és csak mint kétes értékü követelések kezeltessenek és mutattassanak ki.

Közgyülésünk az értekezlet inditványát elfogadja, végzésileg kimondja, hogy a hadikölcsönkötvények a gondnoki számadásokban csak mint kétes értékü követelések mutatandók ki ezután.

III. Szintén a belényesi kör inditványára azzal a javaslattal fordul lelkészi értekezletünk az egyházmegyei közgyüléshez : rendelje el, hogy a lelkészek egyre jobban nehezedő munkájának némi ellenszolgáltatása fejében a dijlevelekben foglalt, de készpénzben márrégebben megváltott természetbeli járandóságok állitassanak vissza,

Egyházmegyénk közgyülése az értekezlet javaslatát elfogadja, határozatilag kimondja. hogy a lelkészi dijlevelekben foglalt, de készpénzben megváltott természetbeli járandósá-

gok állittassanak vissza minden egyházközségben. Mivel pedig nem tartja illendő dolognak, hogy az illető lelkész maga alkudozzék a presbitériumával ebben a dologban, felir a kerületre, küldjön ki erre a célra megfelelő bizottságot, aki ezt a dijlevél igazitást végrehajtsa. — Esetleg máltányos kiegyezést eszközöljön ott, ahol a lelkészi járandóságok természetbeli viszaállitása nagyon sulyos terhet jelentene a gyülekezetnek.

IV. Kassay Béla inditványára lelkészi értekezletünk megkeresi az egyházmegyei közgyülést, kényszeritsen rá minden egyházközséget, hogy lelkésze részére gyülési átalány cimen évente megfelelő összeget vegyen fel.

Közgyülésünk az értekezlet megkeresésére kimondja, hogy minden egyházközség köteles lelkésze számára évente megfelelő összeget felvenni a költségvetésbe gyülési átalány cimen. Ha pedig a gondnok ezt az összeget a lelkésznek kifizetni vonakodnék, inditson ellene az esperes azonnal fegyelmi eljárást.

V. Ismételten tárgyalta lelkészi értekezletünk az „Egyházfegyelmi szabályzat" tervezetét, az arra vonatkozólag tett megjegyzéseket, véleményadásokat és azokat a tervezettel együtt megerősités végett az egyházmegyei közgyülés elé terjeszti.

Egyházmegyénk közgyülése az értekezlet előterjesztését magáévá teszi. Ennélfogva az evangyéliomi szervezet légkörében mozgó egyházi fegyelmet az E. T. rendelkezései alapján életbe lépteti. Mivel pedig annak rendelkezései sok esetben csak általános irányelveket adnak, amik bővebb magyarázatra szorulnak, egy ilyen végrehajtási utasitás jellegü magyarázat összeállitására egy bizottságot küld ki, melyek világi tagjaiul : Dr. Hadházy Kálmán egyházmegyei világi főjegyzőt, Dr. Sarkadi Dániel, Miskolczy Jenő, Szántai Lajos egyházmegyei tanácsbirákat, lelkészi tagjaiul—mivel a belmissiói bizottság a megbizást nem fogadta el—Bottyán Pál belényesi, Bokor Sándor erdőhegyi, Juhász András várasfenesi, és Nagy Zoltán gyoroki lelkészek választatnak meg. Utasitja közgyülésünk a bizottságot, melynek elnökéül az esperest jelöli ki, hogy a f. évi őszi közgyülésre már kész tervezetet terjesszen közgyülésünk elé, alapul vévén a már meglévőt.

16. szám. A nagyszalontai ref lelkész beterjeszti a nagyszalontai egyházközség egyházi és iskolai adókivetésére vonatkozó pres-

bitériumi és egyházközségi közgyülési jegyzőkönyveket jóváhagyás végett. A határozatok szerint az 1925 évi adókulcs a következő :

1. Minden egyháztag anyagi helyzetére való tekintet nélkül fejadót fizet évenkint 60 Leit.

2. Az iparosokra és kereskedőkre eső adót gazdálkodók földmüvesek iparosokból álló bizottság anyagi viszonyukhoz mérten állapitja meg.

3. A földmüvesek és gazdálkodókra az állami adó után 50% adó vettetetik ki.

Egyházmegyénk kögyülése a nagyszalontai ref. egyház presbitériumának s egyházközségi közgyülésének az 1925 évi egyházi és iskolai adókivetési kulcsára vonatkozó szabályszerü és egybehangzó határozatát egyhangulag elfogadja és megerősiti.

17. szám. A gyoroki ref. lelkész beterjeszti a gyoroki ref. egyházközség rendes tanitói állására vonatkozó dijlevelét. — A dijlevélben kitüntetett járandóságok értékének összege 19.650 Lei.

Egyházmegyénk közgyülése a gyoroki ref. egyházközség rendes tanitói állásának dijlevelét egyhangulag elfogadja és megerősiti azon utasitással, hogy a kulturadóból járó 5400 Lei központi segélyt az egyházközség pénztára köteles biztositani, mivel a kulturadóból járó központi segély még állandó természetünek nem tekinthető.

18. szám. Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző ismerteti az ágyai presbitériumnak 1924 december 22-én hozott 47 számu határozatát, melyben nevezett presbyterium kéri, hogy egyházmegyénk az E. T. I. cikkének 22 § a alapján pártoló fölterjesztést tegyen az egyházkerületi közgyüléshez a célból, hogy az egyházközségi közgyülés tartásának kötelezettsége alól mentse föl, mert az egyházközségi közgyülésre a presbytereken kivül alig járnak, az első gyülés határozatképtelen szám miatt állandóan elhalasztandó s igy ezen egyházi szervnek föntartása céltalan, sőt egyenesen akadályozó.

Előadó felveti a kérdést, hogy szükség volna arra, miszerint az egyházközségi közgyülések és az egyházközségi képviselőtestületi gyülések fennt, vagy fennt nem tartásának kérdése elvi kérdéssé tétessék és őszi közgyülésünk által eldöntessék.

Fogarassy Bálint egyházi főjegyző, mint a kérvényező egyház lelkésze oly inditványt terjeszt elő, hogy kérvényük most a napirendről levétessék és az elvi döntést hozandó őszi közgyülésünk által biráltassék el.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangu határozattal a kérvényt a napirendről leveszi és az érdemleges döntést őszi közgyülésünkre halasztja.

19. szám. Dr Hadházy Kálmán világi főjegyző előadja, hogy az aradi egyház kéri, hogy az aradi 4407, 5514, 7351 telekkönyvekben 6661—a—4, 6206—b, 6205—á, hrsz. alatt felvett ingatlanai eladás utján értékesittessenek, a vételár a templom átalakitására és renoválására fordittassék, az e tárgyban 1925 április hó 2-án tartott presbyteri ülésén hozott 3 számu, valamint az 1925 április hó 5-én tartott egyházközségi gyülésen 1 szám alatt hozott határozatát pártolással ellátva jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyüléshez terjesszük föl.

Egyházmegyénk közgyülése, mivel az elidegenités indokolt s mert a hozott határozatok az E. T. I. cikkének 43. §.-ának megfelelően névszerinti szavazással lettek meghozva ugy a presbyteriumi, mint a közgyülés által, az eladáshoz a felhivott törvénycikk 56. §-ának k. pontja alapján és a 67. § 6. pontja értelmében a jóváhagyást egyhangulag megadja, a jóváhagyási záradékkal való ellátással az elnökséget megbizza és hasonló határozat céljából az egyházkerületi közgyüléshez pártolólag felterjeszteni rendeli.

20. szám. Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző előterjeszti, hogy a tincai (tenkei) presbyterium 1925 március 15-én tartott ülésében 30 szám alatt oly határozatot hozott, miszerint a presbyterek nem kötelezhetők az egyházmegyének 1924 április 24-én tartott közgyülésén hozott 11. VI. számu határozatában megszabott s a presbyterek kátéjában foglalt presbyteri eskü letételére, mert a presbyterek esküjét az érvényben álló egyházi törvényünk pontosan megszabja. Igy érvénytelen a törvényellenesen egyes presbiterektől már kivett s a presbiterek kátéjában foglalt minta szerinti eskü.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangulag megállapitja, hogy Kassay Béla elnöklő lelkész fennebb érintett közgyülési határozatunkhoz ragaszkodással követelte a presbiterek kátéjában foglalt eskü kivételét, valamint azt is, hogy ezen közgyülési határozatunk az érvényes törvénnyel ellentétben áll. Miért is az 1924 április 24-én hozott 11. VI. számu határozatunkat hatálytalanitja, az annak alapján kivett presbyteri esküket érvényteleniti s az annak letevését megtagadó presbiterek magatartását törvényszerünek kijelenti.

21. szám. Esperes jelenti, hogy az egyházkerületi képviselök mandatuma lejárt, uj választás szükséges.

Egyházmegyénk közgyülése egyhazkerületi képviselőkül megválasztja rendes tagokul lelkészi részről Fogarasy Bálint Bottyán Pál, —világi részről Dr. Hadházy Kálmán és Mészáros Dániel tanácsbirókat, —póttagoknak lelkészi részről Bugyi János tanácsbirót Bokor Sándor lelkészt, világi részről Sarkadi Dániel tanácsbirót és Rácz Gyula számvevőszéki elnököt.

22. szám. *a.*) Számvevőszéki jelentések alapján rendben találta és jóváhagyásra ajánlja számvevőszékünk az anti, aradi. ágyai, árpádi, belényesi, belényesujlaki, bélzeréndi, borosjenői, borossebesi, csermői, erdőgyaraki, erdőhegyi, gyantai, gyoroki, kisházai, kisnyégerfalvai, köröstárkányi, mezőbaji, nagyszalontai, nagyzeréndi, pankotai, szentleányfalvai, simonyifalvai, szintyei, tamáshidai, tincai, (tenkei,) tenkeszéplaki, vadászi, várasfenesi és világosi egyházak 1924 évi közpénztári, alapitványi és terménysźámadásait.

Egyházmegyei közgyülésünk az emlitett 30 egyház közpénztári, alapitványi és terménysźámadásait jóváhagyja s a gondnokok részére a szokásos fentartások mellett a felmentvényt megadja.

b.) Számvevőszéki jelentés alapján rendben találta és feltételes jóváhagyásra ajánlja számvevőszékünk a feketegyarmati egyház közpénztári, alapitványi és magtári számadásait azzal. hogy mivel a magtári tartozások 41·90 hl. terménytőkéje nevetségesen csekély összeggel összesen 504 Leivel lett az adósok, illetve utódaik részéről elszámolva, egyházmegyei közgyülés kötelezze el a presbitériumot, kövessen el mindent, hogy az egyház ily mértékü károsodását megakadályozza. Szólitsa fel adósokat illetve azok utódait méltányos egyességre, hogy tartozásaikat terményben, vagy méltányosabb megváltási árral egyenlitsék ki, mert azt a presbyteri határozatot, mely a termények pénzzel való megváltási árát megszabja, helytelenül értelmezik, amikor annak szám szerinti s nem valóságos értékét veszik alapul. Egyházmegyei közgyülés rójja meg az egyház presbiteriumát, amiért a magtári vagyont felületesen kezelte, a kamatok beszolgátatását annak idején nem szorgalmazta s ezáltal az adósságok felszaporodását lehetővé tette. Felelősség terhe mellett kötelezze el az egyház presbitériumát, hogy jövőben az egyház vagyonának hüségesebb sáfára legyen s az egyház érdekét fokozottabb mértékben védelmezze.

Egyházmegyei közgyülésünk a feketegyarmati egyház közpénztári és alapitványi számadását jóváhagyja, a magtári számadást ellenben nem hagyja jóvá. Megdöbbenéssel

veszi tudomásul, hogy a tekintélyes mennyiségü magtárvagyont felületes kezelés miatt csaknem teljesen elpusztult. Szigoruan felszólitja a presbytériumot, hogy a magtári tartozásoknak terménnyel, vagy megfelelő megváltási árral való kiegyenlitésére szólitsa fel nyomatékosan az adósokat. Komolyan megrójja az egyház presbytériumát a magtárvagyon felületes kezeléséért s a jövőre nézve anyagi felelősség terhe mellett elkötelezi az egyház érdekének fokozottabb védelmezésére.

c.) Számvevőszéki jelentés alapján rendbentalálta és feltételesen jóváhagyásra ajánlja számvevőszékünk a feketetóti egyház közpénztári és alapitványi számadását azzal, hogy kötelezteséek el az egyház presbitériuma egy igazoló jelentéstételre, melyet lelkész az espesi hivatal utján küldjön a számvevőszék elnökéhez, melyben indokolja, hogy a 39 és 60 sz. pénztári kiadási naplótételek mi alapon lettek kifizetve, illetve miért nem fogadta el ezeket a kifizetéseket a presbyterium?

Egyházmegyei közgyülésünk a feketetóti egyházi közpénztári és alapitványi számadásának jóváhagyását függőben tartja az őszi egyh. megyei közgyülésig, s elkötelezi az egyház presbiteriumát a számvevőszék által kivánt igazoló jelentésnek f. év augusztus 1-ig lelkész által, az esperesi hivatal utján a számvevőszék elnökéhez való beküldésére.

d.) Számvevőszéki jelentés alapján rendbentalálta és feltételesen jóváhagyásra ajánlja számvevőszék a magyarremetei egyház közpénztári és alapitványi számadását azzal, hogy kötelezze el egyh. m. közgyülés egyház presbyteriumát a földhaszonbér és egyházi adó hátralékok okt. 1-ig való behajtására s az egyház adósságainak kifizetésére, továbbá egy igazoló jelentéstételre arról, hogy a „templompadozati" és „hadiárva" alaphoz a betétkönyvön miért nem iratták be az 1924 évi kamatot.

Egyházmegyei közgyülésünk a magyarremetei egyház közpénztári és alapitványi számadásait jóváhagyja; azonban elkötelezi egyház presbitériumát a földhaszonbér és egyházi adóhátraléknak október 1-ig leendő behajtására s az egyház adósságainak kifizetésére, továbbá egy igazoló jelentéstételre, hogy a „templompadozati és hadiárva alaphoz az 1924 évi kamatot betétkönyvbe beiratták. Ezek megtörténtéről annakidején lelkész az esperesi hivatal utján küldjön jelentést a számvevőszék elnökéhez.

e.) Rendbentaláltatott a szapáriligeti egyház közpénztári és alapitványi számadása, melyet számvevőszék azzal ajánl jóváhagyásra az egyh. m. közgyülésnek, hogy a „szegényalap" törlendő, mert 26 magyar koronányi tőkéje Leire nem változtatható át. Számvevőszék kéri az egyh. m. kögyülés engedélyét, hogy ezt az alapot a törzskönyvből is törölhesse.

Egyházmegyei közgyülésünk a szapáriligeti egyház számadását jóváhagyja, a 26 magyar koróna tőkéjü szegényalap törléséhez hozzájárul s ez alapnak főkönyvből való törléséhez a számvevőszéknek az engedélyt megadja.

f.) Számvevőszéki jelentés alapján rendbentaláltattak s az őszi egyházmegyi közgyüles megbizása alapján számvevőszéki elnök és esperes által jóváhagyattak a belényessonkolyosi és körösjánosfalvai egyházak 1922 évi közpénztári és alapitványi számadásai : Számvevőszék e jelentés tudomásul vételét kéri

Tudomásul szolgal.

g.) Számvevőszéki jelentések szerint nem terjesztették be számadásaikat az 1924-ik évről a belényessonkolyosi, körösjánosfalvai és magyarcsékei egyházak.

Egyházmegyi közgyülésünk utasitja ezen három egyház presbytériumát, hogy a szükséges mellékletekkel felszerelt közpénztári és alapitványi számadásaikat folyó év augusztus 1-ig terjesszék be számvevőszék elnökéhez, ennek megtörténtét az esperesi hivatalnak jelentsék és a késedelem okát igazolják.

h.) Számvevőszéki jelentés alapján rendbentaláltatott és számvevőszék elfogadásra ajánlja az egyházmegyei közgyülésnek az egyházmegyei közpénztárnak Kassay Béla pénztáros által készitett 1924 évi számadását. Mely szerint : a közigazgatási pénztár állaga 12.623 L. 40 bani, — a közalapi pénztár állaga 16.089 L. 76 b. a parochiális könyvtárdij állaga : 1118 Lei, összesen : 29.831 L. 16 b. hátralék a közig. pénztárnál 550 Lei.

Egyházmegyei közgyülésünk e rendbentalált számadást elfogadja s Kassay Béla egyházmegyei közpénztárosnak a szokott fenttartások mellett az 1924-ik évről a felmentvényt megadja.

i.) Számvevőszéki jelentés alapján rendbentaláltatott az egyházmegyei gyámintézeti pénztárnak Kassay Béla pénztáros által készitett 1924 évi számadása, melyet számvevőszék elfogadásra ajánl az egyh. m. közgyülésnek. A gyámintézet összes vagyona 72.354 Lei 60 bani, ebből takarékbetét 54, 642 Lei, tagdij hátralék 498

Lei 60 bani, özvegyi segély 100 Lei, kölcsönben fekszik 17.114 L.

Egyházmegyei közgyülésünk e rendbentalált számadást elfogadja s Kassay Béla gyámintézeti pénztárosnak a szokott fenntartások mellett az 1924 évről a felmentést megadja.

j.) Számvevőszéki jelentés alapján rendbenlévőnek találtatott a továbbitott pénzek pénztárának Kassay Béla pénztáros által készitett számadása, melyet számvevőszék jóváhagyásra ajánl az egyházmegyei közgyülésnek. Összes bevétel 757,662 Lei 20 bani, összes kiadás 757.662 Lei 20 bani. — Maradvány nincs.

Egyházmegyei közgyülésünk e rendbentalált számadást is elfogadja s Kassay Béla pénztárosnak a szokott óvások mellett a felmentvényt az 1924-ik évről megadja.

k.) Számvevőszéki jelentés alapján számvevőszék indokoltnak találja a tincai (tenkei) egyház presbiteriumának nevezett egyházi (8) nyolcz alapjának egyesitésére vonatkozó kérelmét. Egyesittetnek: 1. „Lelkészi hivatal alap," 2. „Tanitó alap" 3. „Leánytanitó alap" 4. „Szegény alap", 5. „Ótemető alap", 6. „Fáskert alap", 7. „Egyház fentartási alap", 8. „Orgona alap", összesen: 21.548 Lei 68 bani tőkével „Egyház fenttartási alap cimen". Számvevőszék fenti 8 alap egyesitésére vonatkozó kérést jóváhagyásra ajánlja az egyh. m. közgyülésnek.

Egyházmegyei közgyülésünk a tincai (tenkei) egyház fentemlitett 8 alapjának „Egyházfenttartási alap" cimen való egyesitéséhez hozzájárul s az alapok megfelelő áttörzskönyvezését elrendeli.

l.) Számvevőszékünk indokoltnak találja az erdőhegyi egyház presbiteriumának nevezett egyház következő alapjainak egyesitésére vonatkozó kérelmét. Egyesittetnek 1. a „Egyházi és iskolai alap", b. „Egyházfentartási alap", c, „Templomalap" összesen: 2168 Lei 02 bani állaggal. „Egyháztentartási alap cimen" 2. a „Szegény alap" b. „Bakonyiné alap", c. „Pap Juliánna alap" összesen: 520 Lei 49 bani állaggal „Református szegény alap" cimen. 3. a „Papitelek alap", b. „Magtári alap," c. „Ioó István féle alap" összesen: 1999 Lei 45 bani állaggal „Stóla váltság alap" cimen. 4. a „Szószék alap" b „Úrasztala alap," c. „Zöldi harang alap" összesen: 2011 Lei 26 bani állaggal „Szószék alap cimen". Számvevőszék a felsorolt alapoknak a fenti cimeken való egyesithetését jóváhagyásra ajánlja az egyházmegyei közgyülésnek.

Közgyülésünk az erdőhegyi egyház fenti 12 alapjának 4 alappá való egyesitéséhez hozzá járul s az alapok megfelelő törzskönyvezését elrendeli. A régi alap tévők nevei az alapok egyesitése után is nyilvántartandók.

m.) Számvevőszékünk indokoltnak találja a pankotai egyház presbytériumának nevezett egyház 4 alapjának két alappá egyesitésére vonatkozó kérelmét. Egyesittetnek : 1. az „Elesett hősök emlékkő alap"-ja a „Templomépitési alappal" „Templomépitési alap" cimen s 2. a „Simon Bálint iskola alapja" az „Egyházfentartási alappal" „Egyházfenttartási alap" cimen. Számvevőszékünk a pankotai egyház alapegyesitésre vonatkozó kérelmét jóváhagyásra ajánlja az egyh. megyei közgyülésnek.

Egyházmegyei közgyülésünk a pankotai egyház 4 alapjának két alappá egyesitéséhez hozzájárul s az alapok megfelelő törzskönyvezését elrendeli.

n.) A Debreczeni István távozásával a számvevőszéket is veszteség érte. Számvevőszékünk javasolja, hogy értékes számvevői munkálkodásáért az egyh. m. közgyülés Debreceni Istvánnak mondjon jegyzőkönyvi köszönetet ; megüresedett helyére pedig Juhász András várasfenesi lelkészt válassza meg.

Egyházmegyei közgyülésünk Debreczeni Istvánnak több évi érdemes számvevői müködéséért köszönetet mond s megüresedett helyére Juhász András várasfenesi lelkészt számvevőszéki taggá megválasztja.

23. szám. Ezen jegyzőkönyv hitelesitésével egyházmegyénk közgyülése esperes elnöklése mellett a Nagyszalontán lakó tanácsbirákat, számvevőszéki elnököt és jegyzőt bizza meg.

Miután ezzel a tárgyalásra kitüzött összes ügyek elintézést nyertek Böszörményi Lajos esperes a nagyszalontai refelormátus egyházmegye 1925 évi április hó 16. napján Nagyszalontán megtartott tavaszi közgyülését feloszlatta.

Az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 21, 23, számokat jegyzette Fogarassy Bálint lelkészi főjegyző.

A. 18, 19, 20 számokat jegyzette Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző.

A 11, 16, 17 számokat jegyzette Rovács István világi aljegyző.

A 12 számot jegyzette Kassay Béla lelkészgyámintézeti pénztárnok.

A 22 számot jegyzette Arday Aladár számvevőszéki előadó.

A 15 számot jegyzette Bokor Sándor lelkészértekezleti jegyző.

Bírósági ülés.

Jegyzőkönyv

a nagyszalontai református egyházmegye rendes bíróságának 1925. évi április hó 16. napján Nagyszalontán tartott üléséről.

Jelen voltak Böszörményi Lajos esperes és Szabó Zoltán egyházmegyei gondnok elnöklése mellett Kassay Béla, Fogarassy Bálint, Bottyán Pál, Bugyi János lelkészi, Gróf Tisza Kálmán, Dr. Hadházy Kálmán—mint ügyész is —, Mészáros Dániel, Dr. Sarkadi Dániel világi tanácsbirák.

Jegyző : Fogarassy Bálint e. megyei főjegyző.

Elnök felhivja a bíróságot, hogy az E. T. V. tcz. 13. §-a értelmében az időszaki tanács tagjait válassza meg.

Bíróságunk az időszaki tanácsba a rendes elnökségen kivül egy évre megválasztja

rendes tagokul Kassay Béla, Fogarassy Bálint, Bugyi János, Dr. Hadházy Kálmán, Dr. Sarkadi Dániel, és Dr. Miskolczy Jenő,

póttagokul Csécsi Imre, Bottyán Pál, Mészáros Dániel, Szántai Lajos tanácsbirákat.

Kelt mint fent.

Szabó Zoltán
világi elnök.

Böszörményi Lajos
lelkészi elnök.

Fogarassy Bálint
lelkészi főjegyző.

Tartalomjegyzék.

1. szám. Gyülekezeti ének, esperes imája gyülés megnyitása	Jegyzette : Fogarassy Bálint
2. szám. Az egyházak világi képviselőinek igazolása	„ „
3. szám. Jelentés a meg nem jelent közgyülési tagokról	„ „
4. szám. A tárgysorozat megállapitása	„ „
5. szám. Ujonnan választott tanitók eskütétele	„ „
6. szám. Debreczeni István és Stiglic Sándor lemondása egyházmegyei tisztségeikről	„ „
7 szám. Szavazások elrendelése a megüresedett tisztségekre	„ „
8. szám. Esperes jelentése az egyházmegye állapotáról	„ „
9. szám. Esperes jelentése az elnökileg elintézett ügyekről	„ „
10. szám. Tanügyi bizottság ujra szervezése	„ „
11. szám. Közigazgatási pénztár előirányzata	Rovács István
12. szám. Jelentés a gyámintézetekről	Kassay Béla
13. szám. Borosjenői fiókegyház anyaegyházzá alakulása	Fogarassy Bálint
14. szám. Nagyváradi tanitónőképzőbe igazgatótanácsi tagok választása	„ „
15. szám Lelkészi értekezlet javaslatai	Bokor Sándor
16. szám. Nagyszalontai adókulcs	Rovács István
17. szám. Gyoroki tanitói dijlevél	„ „
18. szám. Ágyai presbyterium kérelme egyházközségi közgyülés tartása alól felmentés végett	Dr. Hadházy K.
19. szám. Aradi ingatlan eladás	„ „
20. szám. Tenkei presbyteri eskü hatálytalanitása	„ „
21. szám. Egyházkerületi képviselők választása	Fogarassy Bálint
22. szám. Számvevőszék jelentése	Ardai Aladár
23. szám. Jegyzőkönyvhitelesitők kiküldése	Fogarassy Bálint
Birósági ülés jegyzőkönyve	„ „

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1925. OKTÓBER 29-ÉN NAGYZERÉNDEN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA
FOGARASSY BÁLINT
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA.

TIPOGRAFIA WEISZ TINCA.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1925. ÉVI OKTÓBER HÓ 29 NAPJÁN NAGYZERÉNDEN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE

Jelen voltak: Böszörményi Lajos esperes és Dr. Hadházy Kálmán világi tanácsbiró (helyettes elnök) elnöklése mellett:

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:	Világi részről:
Kassay Béla	Dr. Hadházy Kálmán
Fogarassy Bálint	Dr. Miskolczy Jenő
Bottyán Pál	
Bagdi János	
Bugyi János	

II. Ügyész:

Dr. Hadházy Kálmán.

III. Jegyzők:

Fogarassy Bálint és Balogh Mátyás lelkészi, Dr. Hadházy Kálmán és Rovács István világi részről.

IV. Tanügyi bizottságból:

Böszörményi Lajos elnök, Bottyán Pál előadó, Kassay Béla, Fogarassy Bálint, Bugyi János, Bagdi János, Arday Aladár, Bokor Sándor, Kun Zoltán, Szűcs Antal, Balogh Mátyás, Mikó Pál.

V. Számvevőszéktől:

Arday Aladár előadó, Kassay Béla, Bottyán Pál.

VI. Leikészek :

Arday Aladár gyantai, Bagdi János anti, Balogh Mátyás nagyzeréndi, Bokor Sándor belényesi, Bottyán Pál erdőhegyi, Böszörményi Lajos nagyszalontai, Bugyi János erdőgyaraki, Fogarassy Bálint ágyai, Kassay Béla tenkei, Kun Zoltán pankotai, Nagy Zoltán gyoroki, Nánássy Dániel szentleányfalvai, Szakács Dénes köröstárkányi, Szücs Antal mezőbajji, Szücs József feketegyarmati, Unghváry Gyula tamáshidai, Juhász András várasfenesi Vass Jenő vadászi lelkészek.

VII. Tanitóképviselő :

Mikó Pál.

VIII. Egyházak világi képviselői :

Borosjenőről : Dr. Balogh Ernő gondnok, Erdőgyarakról : Fónagy Sándor gondnok, Mezőbajjról : Csomós Sándor gondnok, Nagyszalontáról : Bagosi Ferenc presbiter, Nagyzeréndről : Gál S Lajos gondnok.

24. szám. A nagyszalontai református egyházmegye ez évi őszi közgyülését Nagyzerénden tartotta meg. A tagok már előző napon, október hó 28-án összejöttek, hogy részt vegyenek a nagyzerén di ujjáépitett templom felavatási ünnepélyén, mely délelőtt ünnepi istentiszteletből, délután vallásos estélyből állott. Mindkettő igen szépen sikerült. A vallásos élet mélyitését munkáló ünnepély sokáig feledhetetlen lesz Nagyzeréndd és vidéke közönsége előtt. A református lelkészi kar most is megmutatta, hogy alapos képzettség és tartalmas müalkotás tekintetében a kor szinvonalán áll s szónoki erejével, müvészi előadásával mély és maradandó hatással tud tenni hallgatóira. Ez alkalommal Böszörményi Lajos esperes, Fogarassy Bálint, Kassay Béla, Juhász András. Szücs Antal, Arday Aladár, Nagy Zoltán és Balogh Mátyás lelkészek teljesitettek lelkészi szolgálatokat. A nagy hüséggel és igazi lelkesedéssel dolgozó pásztorok munkáján legyen továbbra is Isten áldó kegyelme !

Másnap, október hó 29-én reggel 9 órakor megint a templomban jöttek össze a közgyülss alkotó tagjai s a „Jövel Szent Lélek“ eléneklése után Böszörményi Lajos esperes nagy hatással előadott megnyitó imádságával emelte a lelkeket a seregek Urához, Istenéhez, könyörögve erőért a munkához, áldásért a munka után. Imádkozott a gyülekezettel együtt születés napja alkalmából Őfensége

Károly trónöröksért és a királyi házért is. Ugyancsak esperes tartott megnyitó beszédet is. Azzal a jelentéssel kezdte, hogy egyházmegyénk gondnoka, Szabó Zoltán Őméltósága ezuttal nem jöhetett el közgyülésünkre, mert sulyos betegség nem engedte őt utrakelni. Imádkozzunk a Mindenhatóhoz — mondja tovább az esperes, — hogy mielőbb adja vissza jó egészségét és mint mindig, derüs, vidám kedéllyel jelenhessen meg ismét közöttünk. Tudjuk, hogy nemes szive vonzza őt hozzánk, mi is tisztelettel és szeretettel várjuk őt körünkbe vissza. Már a templomavatási ünnepség alkalmából üdvözlő sürgönnyel kerestük fel Őméltóságát. Minthogy közgyülésünk világi elnöki széke üresen áll, felhivja esperes Dr. Hadházy Kálmán a jelenlevők közt legidősebb világi tanácsbirót, hogy az E. T. I. tcz. 59. §-a értelmében a távollevő gondnokot az elnöklésben helyettesitse s a társelnöki széket foglalja el. Ez megtörténvén.

Esperes a nagyszalontai református egyházmegye 1925 évi október hó 29. napjára Nagyzeréndre összehivott őszi közgyülését megnyitottnak nyilvánitja.

25. szám. Az egyházak világi képviselőit megbizó leveleik alapján a VIII. szám alatt közölt névsor szerint igazolja egyházmegyénk közgyülése.

26. szám. Esperes jelenti, hogy Tisza Kálmán gróf, Csécsi Imre, Szántay Lajos és Mészáros Dániel tanácsbirák, továbbá Boros Gábor árpádi, Sipos János b.-ujlaki és Igyártó Sándor bélzeréndi lelkészek betegség, családi körülmény vagy más halaszthatatlan tennivalóik miatt közgyülésünkre eljönni nem tudtak.

Sajnos tudomásul szolgál.

27. szám. Esperes bemutatja a mai közgyülés tárgysorozatát.

Egyházmegyénk közgyülése a már előre kiosztott tárgysorozatot a tanácskozás sorrendjéül elfogadja.

28. szám. Kilin Sándor f.-gyarmati kántortanitó, Faragó Jolán erdőhegyi, Jordánné Bottyán Vilma k.-tárkányi tanitónő a hivatali eskü letételre jelentkezik s azt le is teszi.

Egyházmegyénk közgyülése a hivatali esküt letett Kilén Sándor feketegyarmati kántortanitót, Faragó Jolán erdőhegyi és Jordánné Bottyán Vilma köröstárkányi tanitónőt állásában végleg megerősiti azzal, hogy a mai naptól fogva az egyházmegyei Tanitó- és Segélyegyesületnek is kötelezett tagja.

29. szám. A szavazatbontó bizotság jelenti, hogy a Debreczeni István eltávozása folytán megüresedett lelkészi aljegyzői állásra

25 egyházból az esperesi hivatalhoz beérkezett 25 érvényes szavazat, ezek közül Balogh Mátyás nagyzerindi lelkész kapott 34, Bokor Sándor erdőhegyi lelkész 1 szavazatot, ennek alapján Balogh Mátyás 33 szótöbbséggel megválasztott egyházmegyei aljegyzőnek jelentetett ki.

A tantestület képviselői állására szintén 25 egyházból beérkezet 35 szavazat, ezek közül Mikó Pál nagyszalontai tanitó kapott 34, Varga László belényesi tanitó 1 szavazatott, ennek alapján Mikó Pál 33 szótöbbséggel megválasztott tanitóképviselőnek jelentetett ki.

Szavazatot nem küldött a belényessonkolyosi és magyarcsékei egyház, mivel azonban az ottani lelkészek már akkor betegek voltak, a két egyház ellen semmi intézkedést nem tart szükségesnek.

Egyházmegyénk közgyülése a szavazatbontó bizotság jelentését, mely szerint egyházmegyei lelkészi aljegyzővé Balogh Mátyás nagyzerindi lelkész, tanitóképviselővé Mikó Pál nagyszalontai tanitó választatott meg, egyhangulag tudomásul veszi, s müködésükre Isten áldást kéri.

30. szám. Esperesi jelentés.

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Esperesi jelentésemet most is azon sajnálatraméltó körülménynyel kell megkezdenem, hogy a román királyi államkormány többszöri igérete dacára sem ismerte el királyhágómelléki egyházkerületünket, minek következtében az egyházi élet megvan bénitva s a kerület igazgatását most is a legidősebb esperes és a kerületi főjegyző végzi. — A folyó évi junius 12-én tartott egyházkerületi közgyülés belátva ezen állapot tarthatatlanságát elhatározta a püspöki és főgondnoki állás betöltését s evégre a szavazást augusztus 31-iki határidővel elrendelte. Mint köztudomásu : püspökké Sulyok István, főgondnokká Domahidy Elemér választattak meg, akik már egyszer ezen tisztséget betöltötték. Mindnyájunknak óhajtása volna, hogy ezen kiváló 2 férfit az államkormány megerősitené és kerületünket elismerné, azonban a lapokban megjelent közleményekből arra lehet következtetnünk, hogy ezen óhajtásunk aligha fog teljesülni.

Iskoláink ügyéről sem tehetek kedvezőbb jelentést, sőt az ujabb miniszteri rendeletek még inkább nehezitik iskoláink fentartását. Különösen káros reánk nézve azon rendelkezés, hogy a tankötelezettséget a 7 év betöltéséhez köti és az ezen koron alul levő gyermekeket csak rendkivüli nehézséggel beszerezhető okmányok alapján engedélyezi a miniszter. A felekezeti iskolákba beiratások is nagyon meg vannak nehezitve s állitólag felekezeti iskolainkban nem lesz szabad az 5-ik és 6-ik osztályt felállitani, ez azonban még nem bizonyos.

A tanitók nostrifikáló vizsgája most is ugyanolyan nehézségekkel jár, mint eddig, ugyhogy még sokkal több azon tanitók száma, akik a vizsgát le nem tették, mint azoké akik a vizsgán a román tárgyakból bizonyitványt nyertek. A kormány még egy évi haladékot adott a tanitóknak a vizsga letételére.

A törvényszerü egyházlátogatást 5 egyházban magam végeztem, a többiekben Kassay Béla, Bugyi János, Bottyán Pál Fogarassy Bálint tanácsbirák végezték azt felkérésem és megbizásom folytán. Az anyakönyvek gyülési jegyzőkönyvek a magyarcsékei egyházat kivéve mindenütt rendesen vezetettek. Magyarcsékén nemcsak a gyülési jegyzőkönyvek, hanem az egyházi számadások is 4 évre visszamenőleg nagyon hiányosan vezettettek. Már Danka József lelkész idejéről sincsenek megerősitve a számadások, a most elhalt Kovács Zsigmond lelkész pedig rövid szolgálata alatt sokat betegeskedett és igy a hiányt nem pótolhatta és ezt a felügyelő lelkész sem teljesithette, hanem a megválasztandó lelkész kötelességévé teendő, hogy a hiányzó számadásokat a jelenlegi és volt gondnokkal továbbá a presbytériummal folytatott tanácskozás után igyekezzék elkésziteni, mit ha teljesiteni nem tudna, hivja oda Danka Jozsef volt lelkészt felvilágositás végett s ha el nem menne Magyarcsékére, kérje ellene illetékes hatóságánál a fegyelmi eljárás megindítását. A számadások a többi egyházakban rendben vannak.

Az egyházak *épületei* általában jó karban vannak. Feketegyarmaton az egyik iskola javitandó, mint szinte Nagyzerinden is. hol a templom alapos renoválása jelentékeny költséggel befejeztetett Anton az iskolai épület javitandó. Szentleányfalván a templom elhanyagolt álapotban van, a lelkészlak tetején az eső becsorog, a lelkészlakon levő istáló roskadozó állapotban van, a keritések is rossz állapotban vannak. Mindezen hiányok sürgős pótlására a presbitériumot felhivandónak tartom annyival inkább, mert egyik egyházunban sincs olyan csekély egyházi adó, mint Szentleányfalván, hol 50 adózó van olyan akire csak egy (1) lei van kivetve és igy a rendkivüli adó kivetést nagyon könnyen megbirnák. Köröstárkányban a templom renoválása befejeztetett. Nagyszalontán a templom és torony falainak külső renoválását és a bádogtető teljes kijavitását 180 ezer lei költséggel eszközölték. Ezen célra Fráter Emil presbiter 50 ezer Leit és az összes homokot, Bagossy Ferencz presbiter pedig a szükséges meszet és portland cementet ajánlotta fel. Ezen kivül is igen jelentékeny ajánlatok tétettek melyekről a jövő közgyülésre beterjesztendő jelentésemben fogok említést tenni.—Az egész szükségletet önkéntes adományokból akarják beszerezni, amennyiben a tetőjavitás ebből ki nem telnék, rendkivüli adót fognak erre kivetni.

Belényessonkolyoson a templom egyik fala kifele hajlott, de nemcsak ezt, hanem az egész templomot alaposan kijavitották 54 ezer Lei költséggel.

A tanitás eredménye általában kielégitő s tanitóink igyekeztek megküzdeni azon akadállyal, a melyet 4 tantárgynak román nyelven tanitása állitott elébük, mely körülmény kétségtelenül nagy mértékben megnehezitette feladatukat. Az egyházlátogató küldöttségek jelentése szerint kitünő tanitók : Nagyzerénden Muzsnai Albert ; Erdőgyarakon Király László ; Árpádon Koós János ; Tincan (Tenkén) Báthory Julia ; Vadászon Nagy Sándor ; Nagyszalontán Dr. Szatmári Istvánné, Mikó Pál, Szentesi Elek, Seres László, Medgyesi Gyula, Bordás Imre ; Várasfenesen Radványi Mihály. — Kifogás alá esik Erdőgyarakon Csősz Lajos, aki a beszéd és értelem gyakorlatok tanitásában csekély eredményt mutatott fel,—továbbá Bélzerinden Besenyi Juliánna, akinek iskolájában jóformán semmi eredményt nem találtam, amit némileg mentett gyakori betegeskedése, mely idő alatt néha a lelkész helyettesitette. Besenyi Juliánna állásáról lemondott és helyére más tanitót választott a presbitérium.

A mulasztás igen tetemes Ágyán, hol a tanitók állitása szerint hiába terjesztik be a mulasztók névsorát a községi előljárósághoz, mert a szülőkkel szemben semmi büntetést nem szabnak ki. Utasitandónak tartom az iskolaszéket, hogy ha a községi előjáróság nem teljesiti kötelességét : a mulasztók névsorát terjessze fel a járási főszolgabiróhoz. Az állami iskolákban a vallást Nagyzerénden Balogh Mátyás ; Csermőn Bodnár Ilona ; Borossebesben Szabó József ; Szentleányfalván Nánássy Dániel ; Aradon Patkó Imre és Benedek Etelka ; Gyorokon Nagy Zoltán ; Magyarremetén Szatmári István, Anton Posta Sándor ; Magyarcsékén Kovács Zsigmond ; Feketetóton Nagy Dániel ; Gyantán Kovács László jó eredménnyel tanitották.

Általában figyelmeztetendők a tanitók, hogy a földrajzot ne csupán a kormány által elrendelt román nyelven tanitsák, hanem az előforduló folyók, helyek és városok neveit magyarul is mondassák el a növendékekkel.

Jelentem, hogy a belényesi lelkész Bottyán Pál és az erdőhegyi lelkész Bokor Sándor közti, egyházmegyei közgyülésünk által is engedélyezett csere megtörtént és Bokor Sándort szept. 27-én hivatalába lélekemelő ünnepség keretében beiktattam,—okt. 11-én pedig a nagyszalontai lelkészi állásba iktattam be Dohi Árpádot, akit a reá régóta váró hivek rendkivül szives és fényes fogdtatásban részesitettek.

Borossebesen éppen az egyházlátogató küldöttség megjelenése alkalmával harang felavatási ünnepélyt tartottak, melyen az egész

község lakossága felekezeti külömbség nélkül résztvett s amely ünnepélynek jövedelméből 145 kg-os harangnak öntési ára majdnem egészen bejött.

Borosjenőben a br. Solymosi Lajos által adományozott mecset annyira megrongált állapotban van, hogy annak templommá átalakitása többe kerülne, mint egy uj templom épitése. Az agrárreform folytán az Egyház javára adott 50 hold földet visszavették, azonban a presbyterium többszöri kérelme s főként Major László egyházi jegyző személyes közremüködése folytán ezt a legfelsőbb agrárbizottság visszaadta, ennek folytán most már oly irányban tettünk lépéseket, hogy a választandó lelkész részére az államsegély kieszközölhető legyen. Ennek megnyerésére 1000 lélekszám kimutatása lenne szükséges, melyet csak ugy lehetne elérni, ha a Pankotához, Borossebeshez és Csermőhöz csatolt szórványokból nehányat Borosjenőnek adnánk által. Az egyháznak erre vonatkozó kérvénye jelen közgyülésünk egyik tárgyát képezi.

Aradon a templomnak nagymérvü renoválása és nagyobbitása most van folyamatban. Szántay Lajos müépitész tervezete szerint 1 millió lei költséggel, melyet nagyobbrészt adományokból gyüjtenek össze. Nagy hiány volt az énektanitásnál, hogy Sajtos Sándor kántor lemondott és egész éven át sem vallás, sem ének tanitással nem foglalkozott. Az ujonnan választott kántornak kötelességévé kell tenni, hogy az énektanitásra sokkal nagyobb gondot forditson. Legjobb lenne, ha a növendékeknek felét egyik vasárnap, felét másik vasárnap az isteni tisztelet után a templomban gyüjtené össze és ott legalább egy órát forditana az énektanitásra. Gáj külvárosban egy missziói lelkészség felállitására nagy szükég volna, hogy nemcsak ezen városrészben, hanem a környéken lakó nagyszámu reformátusokat is gondozná.

Gyorokon az egyházi élet igen élénk, áldozatkészségük dicséretreméltó, a csekélyszámu hivek a lelkészt és tanitót saját ereiükből látják el és sikerrel müködő egyházi vegyes énnekkaruk van.

Tamásdán a tanfelügyelő az iskola épületén az ablakok megnagyobbitását az ajtó áthelyezését és uj padok csináltatását rendelte el, melynek teljesitésére a presbitérium felhivandó.

Kisnyégerfalváról Kilin Sándor lévita, aki ott közmegelegedésre müködött, okt. elején Feketegyarmatra távozott. Az állásra pályázatott hirdettünk, nagyon óhajtandó volna, hogy oda lelkészt vagy lévita tanitót nyerjünk.

Magyarremetén az iskolák államiak, és bár szerződés szerint 2 református tanitót tartozna a kormány kinevezni, ezen tartozását

többszöri sürgető kérésünk dacára sem teljesitette, csak annyit tett meg, hogy a 3-ik tanteremben egy magyar sectiót állitott fel I.—V. osztállyal.

Körösjánosfalván a vallást és éneket Tóth Lajos állami tanitó jeles eredménnyel tanitotta. — Tóth Lajos panaszolta, hogy az őt illető $2^1/_2$ hold földért neki az egyház csak 400 leit fizet, mely okból az elmaradt haszonért 3 évre visszamenőleg évenként 2000 leit kér. Panaszolja továbbá, hagy az őt illető 8 hold erdő vágatási és legeltetési jog javadalmát az egyház tőle elvette (e tárgyban panaszkérvényét az egyházmegyei közgyüléshez is beterjesztette.)

A kulturadóra nézve mult gyülésünk óta némi javulás történt mert egy pár egyházét elengedték, 3 egyházét pedig némileg lejebb szállitották, 3 egyház pedig hátralékát kifizette, de még most is 11 egyház van, mely jelentékenyebb összeggel tartozik, f. évi julius 29-én 315 sz. alatt felhivtam az egyházakat kulturadó tartozásaik befizetésére, tanácsoltam, hogy minden egyház rendkivüli adóval fedezze ezen évben a reá eső összegnek felét, a másik felét pedig vegye fel kölcsön s azt a jövő évi költségelőirányzatba állitsa be, sőt ahol nagyobb összeg a kulturadó 3 évre is eloszthatják a terhet és igy mégis könnyebben megszabaduthatnának a tehertől. A teketetóti kis egyház a magtár gabonából 2 részletben kifizeti 960 lei tartozását, Ant is bejelentette, hogy tartozását kifizeti. A szentleányfalvai egyház 1000 lei ajánlott fel, pedig reá a 2 évről 18,940 lei van kivetve. — Jónak látnám, ha az egyházmegyei közgyülés maga irna fel a kulturadó bizottsághoz a cserméi és magyarcsékei egyházak érdekében és kérné, hogy ezekről a valóban segélyre szoruló egyházakról a kulturadó terhét vegyék le. Csermőre 1924 évről 6380, 1925 évről pedig 380 lei összesen 6760 Lei van kivetve. Ezen egyház ezelőtt mindig segélyt kapott a kerülettől, most hiveinek száma nagyon leapadt, azok is általában igen szegények, szinte képtelenség, hogy ezen nagy összeget kifizethessék.—Magyarcsékére a 2 évről 15 ezer lei van kivetve. Az egyház tagjainak semmi földbirtoka nincs, mert telepitvényesek és a nekik adott hegyoldali sovány földért még több éveken által kell a megváltási árat fizetni. Nemlehet tehát arra számitani, hogy ezen reájuk nézve igen nagy összeget megadhassák. Az egyházkerület maga is belátta, hogy a kulturadókivetést tovább fent nem tarthatja, ezért jun 12-én tartott gyülésében elhatározta, hogy a kulturadót eltörli s ehelyett a középiskolák fentartására ugynevezett taxát vet ki. — Szükségesnek látnám az egyházkerületi közgyülés figyelmét felhivni arra, hogy ezt

a taxát az egyházak teherbiró képességének figyelembe vételével állapitsa meg, mert vannak nagynépességü egyházak, melyeknek semmi vagyona nincs, minden kiadásaikat a hivekre kivetett adókból fedezik, — viszont vannak olyan kisebb népességü egyházak, melyeknek jelentékeny vagyonuk van, ugyhogy a hivekre nagyon csekély adó van kivetve.

Az egyházmegye internátusáról örömmel jelenthetem, hogy várakozásunknak teljesen megfelel. A folyó iskolai évre 22 növendéket vettünk fel, akiket valóban jó ellátásban részesitünk, pedig most is voltak olyan egyházaink, amelyekből többszöri kérésemre sem jött semmi adomány, pedig ezt egyházmegyénk közgyülése is kötelezővé tette. Az internátusról külön jelentés lessz beterjesztve.

Részvéttel jelentem, hogy Kovács Zsigmond magyarcsékei lelkész f. évi jul. 7-en meghalt, nagy családot hagyva maga után vagyontalanul. A felügyelő lelkész az Egyházi és iskolai szemlében segélyt kért a gyámoltalan család számára, minek már jelentékeny sikere volt idáig is. Részvéttel jelentem azt is, hogy Balogh Zoltán belényessonkolyosi lelkész f. évi augusztus 21-én hosszasabb gyengélkedés után meghalt. — Mind a ketten kevés ideig voltak ugyan egyházmegyénkben, de megnyerték az őket ismerők rokonszenvét, szeretetét, emléküket pedig őrizzük meg sziveinkben és jegyzőkönyvünk lapjain.

Kiváló tisztelettel vagyok
Nagyszalontán, 1925. okt. 17-én.

Böszörményi Lajos
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése Esperes jelentését egyházi viszonyainkról és a törvényszerü egyházlátogatásról általában tudomásul veszi és jegyzőkönyvében közzé teszi.

Mélyen fájlalja, hogy a román államkormány többszöri igérete dacára most sem ismerte még el királyhágómelléki egyházkerületünket s e miatt egyházi életünk nem folyhat a rendes mederben s az egyházi közigazgatás is nagyon szük határok között mozoghat. Miután ez ügyben már minden lehetőt megtett egyházkerületünk s megtettek a kerü leti vezérférfiak is, ez idő szerint nem tehetünk mást, minthogy magunkat Istenre bizva, teljesitsük továbbra is hiven és kitartással kötelességünket, védekezzünk erőnk és tehetségünk szerint a megpróbáltatások között s várjuk a jobb

jövendőt, a mely bizonyára be fog következni, ha Isten erre méltóknak talál bennünket.

Örömmel veszi tudomásul, hogy egyházkerületünk gyülekezetei püspökké ismét Főtiszteletü Sulyok Istrán urat, főgondnokká ismét Méltóságos Domahidy Elemér urat, egyházi közéletünk ezen illustris munkásait és vezérférfiait választották meg. Mély tisztelettel és ragaszkodó szeretettel üdvözli ugy a pükpököt, mint a főgondnokot és óhajtja, hogy egyházkerületünk kormányzását mielőbb vegyék kezükbe, de addig is, mig ezt tehetik, lássák el azt a munkakört, amelyet ellátni lehetséges, főképen pedig vigyék diadalra egyházkerületünk elismerésének ügyét; mi igérjük, hogy nem hagyjuk őket magukra, küzdelmes munkájukban, ha annak szüksége előáll, törhetetlen hüséggel támogatjuk őket.

Az iskolafenntartó egyházak presbitériumai, iskolaszéke az iskolák körül, a tanitók az iskolákban ugy járjanak el. hogy az iskolák kifogás alá ne essenek s a tanitás minden irányban megfelelő, eredményes legyen.

Minthogy az állami elemi oktatásról szóló törvény 12. §. 5. pontja értelmében a minisztérium az általa szükségesnek tartott körülmények között megengedheti, hagy a gyermekek hat (6) éves koruktól fogva járhassanak az ellemi iskolába, felkéri a Főtiszteletü Egyházkerületi Közgyülést és ennek elnökségét, hogy iskoláinkra nézve — az eddig is fennállott gyakorlat szerint — a 6 éves gyermekek felvételének engedélyezését eszközölje ki a román államkormánynál ugy, hogy a felvétel feltételekhez ne köttessék.

Az egyházmegye iskoláiban müködő és még román vizsgát nem tett tanitókat felhivja, hogy használják fel a még rendelkezésökre álló egy esztendőt s nagy szorgalommal ugy készüljenek, hogy a jövő év augusztus havában a román vizsgát sikerrel letehessék.

A mi a törvényszerü egyházlátogatást illeti, elismeréssel veszi tudomásul. hogy hiveink igen sok egyházunkban dicséretes buzgóságot fejtenek ki. Egyik helyen templomot épitenek (Arad, Nagyzerénd, Nagyszalonta, Köröstárkány, Belényessonkolyos), másik helyen iskolát javitanak (Ágya), itt harangot öntenek (Borossebes, Pankota, Nagyszalonta), másutt a szegény iskolás gyermekek ügyét karolják fel

(Gyorok, Arad). Az énekkarok szervezése is megindult, a vallásos esték, ünnepélyek, vasárnapi iskolák tartása számottevő eredményt ért el s az életre hivott uj egyházi szervek ugy a nagyok, mint a kicsinyek lelki életét mozgásba hozták s vallásos tevékenységre inditották.

Isten áldása kisérje református anyaszentegyházunk mindezen buzgó munkásainak fáradozását, áldozatkészségét!

Magyarcséke lelkészét és presbitériumát felhivja, hogy az egyházi jegyzőkönyveket, számadásokat mielőbb hozzák vagy hozassák rendbe. Hivják föl Danka József volt lelkészt a szükséges felvilágositások megadására s ha nevezett lelkész ezeket megtagadná vagy a felhivást figyelembe nem venné: a presbitérium esperes utján az illetékes egyházi bíróságnál kérje Danka József ellen a fegyelmi eljárás megindítását.

Elismerését fejezi ki mindazon egyházak iránt, melyek épületeik jókarban tartásáról kellő időben gondoskodtak.

Azonban Feketegyarmat és Nagyerénd presbitériumát felhivja, hogy az idők viharai által megrongált iskolai épületeik kijavitását vagy ujjáépitését tovább ne halasszák mert a további károkért már anyagi felelősséggel tartoznak.

Szentleányfalva gondnokát és presbitériumát meg szigoruan utasitja, hogy lelkésze elhanyagolt állapotban lévő lakását, a parochia udvarán levő, roskadozó tehénólat és keritést még az idén javittassa ki s erről lelkész 1926. évi március hó 15 napjáig espereshez tegyen jelentést s esperest már most felhatalmazza, hogy, ha a jelentés nemleges lessz, nevezzen ki egy becslő bizottságot, mely a presbitérium és gondnok költségén a helyszinen jelenjen meg, a presbitérium és gondnok térhére a károkat, hiányokat állapitsa meg, a helyrehozás költségvetését készitse el s ha az egyház gondnoka és presbiterei a megállapitott és felszámitott s hanyagságukból előállott károkat és költségeket egyenlő elosztás mellett szóbeli felszólitásra ki nem fizetik,—az összes iratokat további eljárás végett terjessze ez a kiküldött bizottság esperes utján bíróságunkhoz.

Egyházmegyénk közgyülése hálás köszönetét fejezi ki Fráter Emil nagyszalontai presbiter előtt, ki templomjavitásra 50,000 Leit, s Bagossy Ferencz szintén nagyszalontai presbiter előtt, ki fenti czélra több ezer Lei értékü meszet és

portland czémentet ajándékozott a nagyszalontai egyháznak.

Dicsérettel emlékezik meg belényessonkolyosi hiveinkről is, kik bár csekély számmal vannak, 54000 Leit áldoztak templomuk gyökeres kijavitására.

A kitünő tanitóknak és vallástanitóknak elismerésével adózik egyházmegyénk közgyülése.

Csősz Lajos erdőgyaraki tanitót azonban felhivja, hogy a beszéd- és értelemgyakorlatok tanitására nagyobb sulyt fektessen s e figyelmeztetés eredményéről lelkész 1926. év február hó végéig esperesnek tegyen jelentést.

Tudomásul veszi, hogy Bessenyi Ilona a bélzeréndi tanitságról lemondott.

Ágyán az iskolaszéket utasitja, hogy ha a községi előljáróság a mulasztó iskolás gyermekek szüleivel szemben megfelelő módon el nem jár, a mulasztók névsorát a járási főszolgabiróhoz terjessze fel s ha ennek sem lenne foganatja, tegyen jelentést esperesnek, kit felkér, hogy ezen ügyben a törvényhatóság első tisztviselőjéhez előterjesztést tegyen. Az ágyai tanitókat azonban felhivja, hogy azokat a gyermekeket, akik feljárnak iskolába, mikor kevesen vannak is, nagy szorgalommal tanitsák, a tanitási órákat pontosan kitartsák, mert a hanyag tanitót felelősségre vonja egyházmegyénk közgyülése.

Kötelességökké teszi a tanitóknak általában, hogy a földrajzot, történetet ne csak román nyelven tanitsák, hanem magyarul is s a folyók, hegyek és városok neveit anyanyelvünkön is ismertessék meg növendékeikkel. Esperest felkéri, hogy erre körlevélben is hivja fel a tanitókat.

Örömmel veszi tudomásul, hogy Bottyán Pál az erdőhegyi, Bokor Sándor a belényesi, Dohy Árpád pedig a nagyszalontai egyik lelkészi állást immár elfoglalta és hogy a két utóbbit nagy ünnepségek között esperes iktatta be állásaikba. Isten áldását kéri müködésükre.

A borosjenői egyház fejlődéséről, hiveinek és vezetőinek buzgóságáról e helyen is szivesen emlékezik meg s a sokat és eredményesen fáradozó Dr. Balogh Ernő egyházgondnokot és Major László egyházi jegyzőt külön is legteljesebb elismerésével jutalmazza egyházmegyénk közgyülése.

Az aradi presbyteriumot felhivja, hogy az ujonnan választott kántornak az énektanitást az egész vonalon tegye kötelességévé, ha más beosztás nem követhető oly formán,

hogy az összes növendékek felét egyik vasárnap, felét másik vasárnap isteni tisztelet után gyüjtse össze a templomba és ott pár órán keresztül gyakorelja velük egyházi énekeinket. Felhivja presbitériumot arra is, hogy tegye meg a lépéseket Aradgájban egy missiói lelkészség felállitására, aki a közeli falvakban, telepeken nagy számmal lakó református hiveinket is intensiv lelki gondozásban részesitené s mint állandó lelkész, segédlelkész nem léte esetén a központban is segitségére lehetne a tennivalókkal tulhalmozott első lelkésznek.

A tamásdai presbitériumot felszólitja, hogy az iskolai épületet nagyobb ablakokkal lássa el, az ajtót megfelelően helyezze át, a tanterembe uj padokat csináltasson, hogy a revizor többé semmi kifogásolni valót ne találjon.

A magyarremetei egyház forduljon Tőkés Ernő bukaresti református esperes- ügyvivőhöz, tárja fel előtte a helyzetet kérje az államkormánynál kieszközlését annak, hogy a fennálló szerződés értelmében 2 református tanitót nevezzen ki a remetei állami iskolához.

Bokor Sándort a belényesi kör iskolalátogatóját megbizza közgyülésünk, hogy minél előbb szálljon ki Körösjánosfalván, Tóth Lajos vallás és énektanitó panaszát vizsgálja meg, őt a presbiteriummal egyeztesse ki s ha ez nem sikerül, vegyen fel vizsgálati jegyzőkönyvet és azt további eljárás végett terjessze be az esperesi hivatalhoz.

Megnyugvással veszi tudomásul egyházmegyénk közgyülése, hogy a kulturadó ügye valahára lekerül a napirendről. Azok az egyházak, melyek még tartoznak e czimen, igyekezzenek minélelőbb eleget tenni kötelességeiknek s fizessék ki a kirótt adókat, hogy megszabaduljanak ezen kellemetlen és nyügös tehertől.

Egyházmegyénk közgyülése arra kéri a Főtiszteletü Egyházkerületi kulturadóbizottságot, hogy a csermői és magyarcsékei csekély népességü és erőtelen egyházakról, melyek saját szükségleteikről sem képesek gondoskodni, a 6750 Lei (Csermő) és a 15000 Lei (Magyarcséke) kulturadót irja le, mert mindkét helyen az egyház is, a napszámosokból és földnélküli telpesekből álló egyháztagok is vagyontalanok és annyira szegények, hogy adót rajtuk behajtani teljességgel lehetetlen.

A Főtiszteletü és Méltóságos Egyházkerületi Közgyülés elé pedig azon kéréssel járul közgyülésünk, hogy a középiskolák fenntartását azon érdekeltségnek tegye kötelességévé, a melyhez azok tartoznak s a melynek érdekeit szolgálják s mondja ki, hogy a kerület többi egyházközségei bár erejükhöz mért segélyt tartoznak ugyan nyujtani, e célra adó vagy taxa kivetésére és fizetésére nem kötelezhetők. Ha e segélyek beszolgáltatását az egyes egyházmegyékre bizza kerületünk s az eljárást azok belátására, sokkal több eredményt fogunk elérni és több pénzhez jutni, mint azon sérelmes uton, melyet kerületünk eddig követett és kiván még ezután is követni. Ha pedig a taxát mégis kivetné, ossza el igazságosan a terhet s a kivetés alkalmazkodjék az egyes egyházközségek teherbiró képességéhez, különben ellenszegülésre és alig észrevehető segélyforráshoz vezet ismét az erőszakolt akció.

Jól eső érzéssel értesül közgyülésünk az egyházmegye internátusának minden igényt kielégitő müködéséről, az önzetlenül fáradozó vezetőknek szives jóságukért hálás köszönettel adóz, azokat az egyházakat pedig, amelyek nem adakoztak az internátus részére, elkötelezi, hogy mozduljanak meg már valahára s pénz — vagy terménybeli segéllyel járuljanak hozzá ők is az internátus fenntartásához.

Szomoruan veszi tudomásul, hogy

KOVÁCS ZSIGMOND magyarcsékei és BALOGH ZOLTÁN belényessonkolyosi lelkész társaink elhaláloztak.

nevöket és jó emlékezetüket igaz részvéttel örökiti meg e lapon egyházmegyénk közgyülése.

31. szám. Tárgyalás alá kerül Esperes jelentése az általa elintézett ügyekről:

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Folyó évi április 16-án Nagyszalontán tartott közgyülésünk óta következő fontosabb ügyeket intéztem el, melyeknek részint tudomásul vételét, részint megerősitését kérem.

1. Április 21-én Bottyán Pál belényesi lelkésznek hatósági orvos által igazolt betegsége miatt 4 hónapra szabadságot adtam.

2. Április 29-én a lelkészi értekezlet határozata folytán Főjegyzőt felkértem, hogy Tóth Lajos körösjánosfalvai előkönyörgőtől a sákramentumok kiszolgáltatásának jogát vonja vissza, amit Főjegyző ur meg is tett.

3. Május 24-én a nagyzeréndi presbitérium 23 számu határozata és az egyházközségi közgyülésnek ezt elfogadó végzése alapján engedélyt adtam arra, kogy e templom kijavitására rendkivüli adót vessen ki progressiv alapon. — A határozatok mindkét gyülésen nevszerinti szavazással törvényszerüen hozattak.

4. Julius 8-án az aradi presbiteri és egyházközségi közgyülések által névszerinti szavazással törvényszerüen hozott határozatok alapján engedélyt adtam arra, hogy templomukat 1 milliót meg nem haladó költséggel renoválják és megnöveljék.

5. Julius 11-én a belényesujlaki presbytérium választása alapján Kiss Erzsébet okl. tanitónőt az ideiglenes tanitóságban egy évre megerősitettem.

6. Julius 29-én a belényessonkolyosi presbiterium és egyházközgyülés által névszerinti szavazással törvényszerüen hozott határozat alapján engedélyt adtam arra, hogy templomukat 54 ezer lei költséggel kijavitassák és erre rendkivüli adót vessenek ki.

7. Augusztus hó 1-én a köröstárkányi presbyterium választása és beterjesztett oklevele alapján Jordán Józsefné Bottyán Vilmát a köröstárkányi tanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

8. Augusztus 4-én Bessenyi Ilonának a bélzeréndi tanitóságról lemondását tudomásul vettem és a presbytériumot tanitó választásra felhatalmaztam.

9. Agusztus 13-án a nagyzeréndi presbiterium és egyházközségi közgyülés határozata alapján engedélyt adtam arra, hogy a templom javitásra rendkivüli adót vessenek ki.

10. Szept. 3-án az erdőhegyi presbyterium választása és bemutatott oklevelek alapján Faragó Jolánt a tanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

11. Szept. 8-án az anti presbyterium választása és beterjesztett oklevele alapján Juhász Gyulát a kántortanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

12. Szept. 18-án a mezőbajji presbiterium választása és beterjesztett oklevele alapján Kiss Juliánnát a vegyes iskola tanitóságában ideiglenesen megerősitettem.

13. Okt. 13-án az ágyei presbytérium határozata alapján engedélyt adtam arra, hogy a templom csatornája és az egyik iskola udvarán ürszék készitésére az eladott iskola árából 15000 Leit felhasználhasson.

Kiváló tisztelettel vagyok
Nagyszalontán 1925. okt. 17-én.

Böszörményi Lajos
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése Esperes intézkedését általában tudomásul veszi, jóváhagyja és megerősiti és pedig:

Ad 1. azon intézkedését, hogy Bottyán Pál belényesi lelkésznek orvos által igazolt betegsége miatt 4 hónapra szabadságot adott.

Ad 2. azon eljárását, hogy Tóth Lajos körösjánosfalvai előkönyörgőtől a lelkészi értekezlet határozata folytán a sákramentumok kiszolgáltatásának jogát a kerületi főjegyzővel visszavonatta.

Ad 3, 6, 9. a nagyzeréndi, a belényessonkolyosi egyháznak templomjavitásra, rendkivüli adó kivetésére szabályszerü határozatok alapján adott engedélyét.

Ad 4. az aradi egyháznak törvényes határozatai alapján adott azon felhatalmazását, hogy templomát egymillió Leit meg nem haladó költséggel megnagyobbitsa.

Ad 5. Tudomásul veszi, hogy Kiss Erzsébet okleveles tanitónőt a belényesujlaki tanitóságban egy évre ideiglenes tanitónőnek beerősitette.

Ad 7, 10, 11, 12. Jordán Józsefné Bottyán Vilmát a köröstárkányi, Faragó Jolánt az erdőhegyi, Juhász Gyulát, mint kántort is, az anti, Kiss Juliánnát a mezőbajji vegyes iskolai, Ladányit a nagyszalontai tanitóságban és Kovács Lászlót a gyantai vallástanitói és kántori állásban a presbitérium választása és beterjesztett oklevele alapján végleg megerősiti azzal, hogy aki a hivatali esküt még le nem tette, annak letételére elkötelezi egyházmegyénk közgyülése.

Ad 8. Bessenyi Ilona tanitónő lemondása folytán üresedésbe jött bélzeréndi kántortanitóság betöltésére a bélzeréndi presbitériumot utasitja.

Ad 13. Az ágyai egyháznak törvényszerü határozat alapján arra adott engedélyt, kogy a templom csatornája kijavitására és iskolai ürszék készitésére az eladott iskolai épület

árából 15000 Leit felhasználhassa, — jóváhagyja és megerősiti egyházmegyénk közgyülése.

32. szám. A borosjenői egyház előljárói jelentik, hogy az Aradvármegyei Consilier Agricol — mint II-od foku agrárhatóság határozatát, mellyel az egyházakat a földigénylők sorából törölte s a már kiadott 50 kat. hold földet haszonbéres földnek minősitette : a bucareşti legfelsőbb agrárhatósághoz megfellebbezte. A fellebbezés a kivánt sikerre vezetett, a végső fórum ugyanis a borosjenői református egyházat az igényjogosultak közzé végleg felvette s az 50 kat. hold földet birtokában meghagyta. Ezzel az örvendetes ténynyel megnyilt számukra az a lehetőség, hogy egyház rendes lelkészi állását betöltsék. Ez azonban csak ugy lehetséges, ha a borosjenői egyház, mint ujonnan alakult egyház legalább 1000 lelket tud kimutatni, továbbá ha templommal rendelkezik, parochiális épülete van. Ha e feltételek nincsenek meg, vagy ezek közzül csak egy is hiányzik, államsegélyre igényt nem tarthatnak, államsegély nélkül pedig a lelkészi javadalom nagyon szegényes lesz. Templomul az ez időszerint baszonbérbe birt imatermet, ennek el nem fogadása esetén a Báró Solymossy Lajos által ajándékozott s időközben az egyház nevére vezetni s használható állapotban hozni szándékolt törökmecsetet hivánják kimutatni. Parochiális épületnek egy megfelelő magánházat szemeltek ki, ennek ára mint egy 250000 Lei lesz. E nagy összeget kamatmentes kölcsönkötvények kibocsátásával remélik előállitani s számitásuk szerint a kötvényeket 10 év alatt visszaválthatják. Fedezetül az egyház fenntartásra nyert 10, és a kántorságra adott 8, összesen 18 hold föld évi jövedelme szolgálna. Az egyház tagjai mintegy 60,000 Leit már jegyeztek és kilátás van még 60,000—90,000 Lei jegyzésére. Esperest, egyházmegyénk lelkészi és világi vezetőit támogatásra kérik fel, egyházmegyénk közgyülését meg arra, hogy a kebelbeli egyházak mindenikét jegyzésre utasitsa. A jegyzett összeg biztositására telekkönyvi betáblázást engedélyeznek. A jelenlegi 500 lelket 1000 lélekre ugy óhajtják felemelni, hogy a szomszédos missiói körökből több általuk megnevezett községnek hivatalosan a borosjenői egyházhoz csatolását kérelmezik.

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett iratokból dicsérettel állapitja meg, hogy borosjenői hiveink állhatatos kitartása és makacs küzdelme végre is diadalt aratott s az agrártörvény alapján egyházukat megillető 32 -|- 10 -|- 8,

összesen 50 hold szántóföldhöz hozzá jutottak és ezáltal megnyilt számukra az a lehetőség, hogy a rendes lelkészi állást betölthessék.

Helyesli, hogy templomról, istentiszteleti helyről gondoskodni egyik legelső kötelességüknek ismerik.

Helyesli, hogy a paróchiális épület czéljaira kamatmentes kölcsönkötvényeket bocsátanak ki s ilyenek jegyzését melegen ajánlja egyházunk lelkészi és világi vezetőinek jóakaratu figyelmébe és szives támogatásába.

Végül az adott körülményekre tekintettel, hozzájárul ahoz, hogy

1. Bihar vármegye béli járásából a már odacsatolt Bélhez, mint szórványközponthoz Hévizkáránd, Barczafalva, Tönköd, Bélmárkaszék, Bélárkos, Tagadómegyes, Benyefalva és Boklya községek a borossebesi missiói körből . 35 lélekkel.

2. Arad vármegye tornovai járásból a már csatolt Seléndhez, mint szórványközponthoz Tornova és Dud községek a pankotai missiói körből . . . . . 38 „

3. Aradvármegye borosjenői járásából Gurba község a cserméi missiói körből . . . . 46 „

4. Aradvármegye kisjenői járásából Köröscsente, Szineke, Zaránd, Szinte leányegyház, Szapáriliget, Kerülős, Seprős, Simonyifalva fiókegyház az erdőhegyi, az ágyai, a cserméi és a vadászi missiói körökből . . . 731 „

összesen: 850 lélekkel

a mikor az összes lélekszám 500 + 850 = 1350 lélek esetleg más számbajöhető szórványok a borosjenői anyaegyházhoz csatoltassannak azzal, hogy a végrehajtást az egyházmegye elnökségére bizza.

33. szám. Bottyán Pál erdőhegyi lelkész ajánlkozik, hogy az egyházközsége körül levő szórványokat, fiók- és leányegyházat addig is, mig a borosjenői lelkész teheti, készséggel látja el és veszi lelkigondozás alá.

Egyházmegyénk közgyülése Bottyán Pál erdőhegyi lelkésznek a közgyülés szine előtt élő szóval kifejezett azon ajánlkozását, hogy addig is, mig a borosjenői lelkész működését megkezdheti, a borosjenői missiói körhöz csatolt

azon szórványokat, fiók—és leányegyházat, melyek egyházközsége körül vannak, készséggel látja el és veszi lelkigondozás alá, szivesen elfogadja és a szükséges tennivalók végzésére a meghatalmazást már most megadja egyházmegyénk közgyülése.

34. szám. Számvevőszék rendben találta és jóváhagyásra ajánlja a belényessonkolyosi egyház 1924 évi közpénztári és alapitványi és a pankotai egyház 1924 25 évi harang és parkünnepélyi számadását.

Egyházmegyei közgyülés nevezett két egyház rendbentalált számadását jóváhagyja s a kurátoroknak a szokásos fenttartások mellett a felmentvényt megadja.

b) Számvevőszék tudomásul vételre ajánlja a magyarremetei egyház igazoló jelentését, mely szerint 1. az egyházi adó hátralékok és a folyó évi földhaszonbér Október hó 1-re végrehajtás nélkül is befolynak s az egyház tartozásai rendeztetnek ; 2. a „templompadozati és hadiárva alap" mult évi kamata a takarékkönyvbe pótlólag beiratott.

Tudomásul szolgál.

c.) Számvevőszék tudomásul vételre ajánlja a feketetóti egyház presbitériumának igazoló jelentését, mely szerint a 2 vitás pénztári naplótételt, melyet a gondnok kifizetett, a presbytérium ellenben el nem fogadott, a presbytérium kellő igazolás után 1925 év junius hó 29-én tartott gyülésében hozott jegyzőkönyvi kivonatban csatolt 23 sz. határozatával elfogadta.

Tudomásul szolgál.

d.) Számvevőszék jelenti, hogy a feketegyarmati egyház presbytériuma nem tett eleget a tavaszi e. m. közgyülés határozatának. A csekély összegért elszámolt jelentékeny magtárvagyon ügyében a mai napig sem küldött igazoló jelentést. Számvevőszék javasolja, hogy szigoruan kötelezteséek el az egyház presbitériuma, hogy legkésőbb f. évi december hó 1-ig a tavaszi gyülés által kivánt igazoló jelentést lelkésze utján a számvevőszék elnökéhez küldje be. A magtár vagyon számadásának jóváhagyása az igazoló jelentés egyházmegyei tudomásul vételéig függőben marad.

Egyházmegyei közgyülés a számvevőszék javaslatát elfogadja, szigoruan elkötelezi a feketegyarmati egyház presbitériumát a kivánt igazoló jelentésnek 1925 dec. 1-ig való beküldésére. A magtári számadás jóváhagyását a tavaszi e. m. közgyülésig függőben tartja.

e) Számvevőszék jelenti, hogy a magyarcsékei és körösjánosfalvai egyházak mult évi közpénztári és alapitványi számadásaikat

még mindig nem terjesztették be. A késedelem oka mindkét helyen a lelkész közelmulti halála. Felügyelő lelkészeknek nem volt módjukban eddig a számadások elkészitése. A számadások zavarosságára, a kiszállások nehézségeire és költséges voltára tekintettel a felügyelő lelkészek távolabbi terminus kitüzését kérik, hogy az uj lelkészek készithessék el a számadásokat. Számvevőszék a mulasztást igazoltnak látja s javasolja, hogy a felügyelő lelkészek méltányos kérésének figyelembevételével a számadások beterjesztésére uj, végső terminusként mindkét egyházra vonatkozólag 1926 március 1. tüzessék ki.

Egyházmegyei közgyülés fenti két egyház mulasztását igazoltnak veszi s számadásaik beterjesztésére uj, végső terminusul 1926 év március hó 1-ét tüzi ki.

f.) Számvevőszék megvizsgálta, rendbentalálta és jóváhagyásra ajánlja a nagyszalontai egyházmegye internátusának Boncos László pénztáros által készitett 1924/25 évi számadását.

Egyházmegyei közgyülésünk e megvizsgált, rendbentalált számadást jóváhagyja s Boncos László pénztárosnak az 1924/25 évről a szokott fenttartások mellett a felmentést megadja.

35. szám. Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző ismerteti az erdőgyaraki presbyteriumnak 135/1925 számu felterjesztését, melyszerint a nagyszalontai járási agronom 3/1925 R. A. sz. alatt arra kötelezte az erdőgyaraki egyházat, hogy az agrár reform folytán a tanitók számára kiutalt 16 hold föld használatával hagyjon föl, mert az csak az állami iskolát illeti meg. Kérdi a presbytérium, hogy megilleti-e ezen föld tulajdonjoga és használata az egyházat, továbbá ezen föld jövedelme beszámitandó-e a tanitók javadalmába s mily értékben.

Bugyi János lelkészi tanácsbiró hozzászólása után Nagy Zoltán gyoroki lelkész azt panaszolja, hogy az ő egyháza az agrár reform folytán földet nem kapott, és nem is kaphatott a község határából, mert ott nincs is, s igy a gyoroki agyháznak más határból lettek volna kiutalandók az agrár törvény szerint az egyházat megillető földek.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangu határozattal sérelmesnek jelöli meg a járási agronomnak intézkedését, mert az erdélyi agrár törvény 6 szakaszának 4 pontja szerint a gyaraki egyházközségnek a kérdéses területhez törvényszerü igénye van. Felhivja egyházmegyénk a gyaraki egyházat a birtoklás és használat tovább folytatására, közben-

járásra kéri föl előadó világi főjegyzőt, egyben a sérelmet orvoslás végett az egyházkerülethez bejelenti.

A gyoroki egyház kapcsolatosan előterjesztett sérelmét az egyházkerületnek szintén tudomására hozza a célból, hogy a nevezett egyház részére más határból utaltassanak ki az egyházat az agrár törvény szerint megillető földek.

A gyaraki egyház ismertetett kérdéseire választ csak az agrár törvény végleges végrehajtása s igy a reform stabilizálódása után ad, illetve e kérdésben az egész egyházmegyét illetően ezek után fog állást foglalni.

36. szám. Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző ismerteti az ágyai presbytériumnak a folyó évi tavaszi közgyülésünkön már megfordult ama kérvényét, mely szerint éljen egyházmegyénk felterjesztéssel az egyházkerülethez oly célból, miszerint nevezett egyházközség mentessék föl az egyházközségi közgyülés tartásának kötelezettsége alól, mert az ily közgyülések rendszerint határozatképtelen számban gyülnek össze s a presbitereken kivül mások részt nem vesznek benne. Tavaszi közgyülésünk az érdemleges határozatot jelen közgyülésünknek tartotta fönn s a kérdést egész egyházmegyénkre kiterjedőleg rendelte szabályozni. Előadó inditványozta, hogy éljünk az egyházkerülethez oly irányu felterjesztéssel, mely szerint egyházmegyénk összes egyházközségeiben a közgyülésnek képviseleti alapon való szervezését rendelje el s szervezés iránt alkosson szabályrendeletet.

Fogarassy Bálint egyházi főjegyző az E. T. I. cikkének 22—25 §§-ból azt olvassa ki, hogy az egyházközségi, illetve képviselőtestületi gyülések tartása nem fakultativ, hanem azok teljesen mellőzhetők, ő egyedül a presbytériumi közgyülést látja az egyházközségeknél oly gyülésnek, mely meg is felel céljának és nem is mellőzhető el.

Egyházmegyénk közgyülése Fogarassy Bálint inditványával szemben egyhangulag az előadói javaslot fogadja el s e szerint az E. T. I. I-ső cikkének 22—25 §§-ai alapján felterjesztéssel él az egyházkerülethez az iránt, miszerint rendelje el az egyházkerület egész egyházmegyénkre kiterjedőleg az egyházközségi közgyülésnek képviseleti alapon való megszervezését s bocsássa ki a megnevezett törvényhelyeken előirt szabályrendeletet.

37. szám. Balogh Mátyás egyházmegyei aljegyző felolvassa a nagyszalontai ref. egyházmegye felterjesztésére vonatkozó 22/c számu egyházkerületi határozatokat :

1.) Az iskolák fentartásához szükséges iskolai államsegélyek elnyerése tárgyában már négy izben fordult közgyülésünk kérelemmel az államkormányhoz minden legkisebb eredmény nélkül s a kérdést az eddigi sikertelenség ellenére is állandóan napirenden tartja és alkalmas időben ismét illetékes helyre terjeszti.

2.) A természetbeni szolgáltatások bevezetését a tanitói javadalmaknál is ajánja a gyülekezetnek.

3.) A kulturadó kivetését, és beszedését ahol csak lehetséges bizzák az egyházak arra alkalmas buzgó világi férfiakra.

4.) A természetben szolgáltatások forgalmi értékét a 20 Leies kulturadóba beszámitják az egyházak, de ez az értékbeszámitás a kulturadó bizottság ellenőrzése alatt áll s oda minden esetben számitás helyességének felülvizsgálata miatt bejelentendő.

Egyházmegyénk közgyülése tudomásul veszi a kerületi közgyülés 1.) pont alatt hozott határozatát, az iskolai államsegélyre vonatkozólag a 2.) pont alatt hozott határozatát a kulturadó kivetésére nézve és a 4.) pont alatt hozott határozatát, hogy a természetbeni szolgáltatások forgalmi értéke a 20 Leies kulturadóba beszámitható.

A 2.)-ik pontra nézve erélyesebb intézkedést tart szükségesnek egyházmegyei közgyülésünk. Közgyülésünk ugyanis arra kérte a kerületet, hogy kötelezze az egyházakat arra, hogy mint 1908 előtt tették természetben szolgáltassák ki az egyházi tisztviselőknek a fizetést. A kerület ezt csak ajánlja a gyülekezetnek. Egyházmegyei közgyülésünk jól tudja, hogy a viszonyok 1908 óta nagyon megváltoztak és a legtöbb egyházban nem lehet többé teljes mértékben visszaállitani a régi dijlevelet, de ugy érzi, hogy ez ügyben tenni kell valamit, mert sok helyen a megváltási összegek pénzértéke immár csaknem semmivé zsugorodott össze. Mivel egyházi törvényeink szerint (115 §.) a lelkészek, tanárok, tanitók, énekvezérek részére megállapitott fizetést megcsonkitani, alább szállitani nem lehet, felhivja az egyes gyülekezeteket, hogy vegyék elő a régi dijleveleket s vizsgálják meg az egyházi tisztviselők mai helyzetét, készitsenek uj dijleveleket, még pedig a bizonytalan papir valuta helyett szilárd valutában vagy pedig addig, mig nálunk rátérnek az aranyvalutára, buzavalutában adják meg a pénzbeli járandóságot, valamint a stólát, a természetbeni járandóságot pedig természetben, hacsak a megváltozott viszonyok miatt

elhárithatatlan akadályokba nem ütközik. A dijlevelek biztositsák az egyházi tisztviselők megélhetését és méltók legyenek az egyes gyülekezetekhez. Az uj dijlevelek letárgyalását mindenütt az esperes által kiküldött bizottság vezesse.

38. szám. Olvastatott a bihari ref. egyházmegye 1925 évi május 14-én Nagyváradon tartott rendkivüli közgyülésének 40 számu határozata, melyben a bihari egyházmegyei lelkészértekezlet felterjesztésére, kimondja a bihari egyházmegyei közgyülés, hogy Nagyváradon a tanitóképző intézet helyiségében theológiai főiskola létesüljön és e határozatát pártolólag terjeszti az egyházkerületi közgyülés szine elé, valamint pártolólag küldi meg az egyes egyházmegyéknek.

Egyházmegyénk közgyülése bár elismeri, hogy nagy szükség volna egy theologiai főiskola felállitására, a bihari egyházmegye határozatát ezidőszerint kivihetetlennek tartja. Hanem tekintettel arra, hogy az itteni kerületből több ifju tanul a kolozsvári theológián egyházmegyénk közgyülése felir a kerületre, abból a célból, hogy a királyhágómelléki egyházkerület járuljon hozzá a kolozsvári theologia nagyobb mérvü segélyezéséhez addig is, mig majd önálló theológiai iskolát fel tud állitani.

39. szám. A belényesi ref. lelkész beterjeszti a belényesi ref. egyház presbitériumának 1925 évi május hó 15-én hozott 18 sz. határozatát mely szerint engedélyt kér a presbytérium az egyházmegyei közgyüléstől arra nézve, hogy egyházi főgondnokot választhasson és a presbyterek számát négy taggal felemelhesse, vagyis 12 helyett 16 presbitert választhasson 4 póttagon kivül.

Egyházmegyénk közgyülése a belényesi presbitérium 18—1925 sz. határozatát jóváhagyólag tudomul veszi, és megadja az engedélyt a belényesi ref. egyháznak, hogy a presbitérium tagjainak számát 12-ről 16-ra felemelje a 4 póttagon kivül. Mivel egyházi törvényeink szerint a főgondnoki állás megszervezése teljesen az egyes egyházközségek belügye igy ezt a kérdést közgyülésünk teljesen a belényesi ref. egyházra bizza.

40. szám. Előadó felolvassa a királyhágómelléki ref. egyházkerület 41/1925 sz. határozatát a lelkészi dijlevelek méltányos javitásáról.

Egyházmegyénk közgyülése a lelkészi dijlevelekben foglalt, de készpénzre átváltoztatott természetbeni járandóság

kötelező visszaállitása tárgyában hozott egyházkerületi határozatot egyhangulag tudomásul veszi.

41. szám. Előadó ismerteti az árpádi ref. presbitériumnak az egyházi adózás, illetve adókulcs megállapitása tárgyában hozott határozatát. Megállapitja, hogy az egyházközségi közgyülés nem lett megtartva, még pedig a lelkész kisérő levele szerint azért, mivel a hatóság azt nem engedélyezte.

Egyházmegyénk közgyülése az árpádi ref. egyháznak az adókulcs megállapitása tárgyában hozott határozatát egyhangulag megerősiti dacára annak, hogy e tárgyban az egyházközségi közgyülés nem lett megtartva, mivel a gyülés megtartásának elhárithatatlan akadálya volt. Figyelmezteti azonban egyházmegyénk közgyülése az árpádi ref. egyházat, hogy jövőben szigoruan az egyházi törvényekben előirt módon járjon el. Ez alkalommal szükséges volt a presbitériumi határozat jóváhagyása, mert az adókulcs nélkül az adókivetés meg nem történhetik, az egyházi adókra pedig az egyháznak feltétlenül szüksége van.

42. szám. Olvastatott a nagyváradi református tanitónőképző intézet igazgató tanácsának 1925 Sept. 15-én tartott ülésében hozott 5. sz. határozata, mely szerint az igazgatótanács kimondja, — hogy miután a viszonyok a mult évhez képest nem javultak,— a tanitónőképző intézet az 1925/6 évben is szünetelteti, elvben azonban kimondja, hogy annak az 1926/7 évre való megnyitását feltétlen szükségesnek tartja s felhivja a fentartó testületeket aziránt nyilatkozatra, hogy hajlandók-e az intézet megnyitásához és fenntartásához szükséges anyagi segitséggel hozzájárulni ; ugyancsak olvastatott az igazgatótanács 14. sz. határozata, mellyel megkeresi a fentartó testületeket, hogy a „Budapesti Magyar Takarékpénztárak központi Jelzálogbank"-jától az 1908 évben felvett 80,000 korona azaz 40.000 Lei törlesztéses kölcsönnek f. év November 1-ig visszafizetése felől haladéktalanul intézkedjenek, illetve a rájuk eső $^1/_4$-$^1/_4$ részt f. év október 25-ig az intézet pénztárába fizessék be ; végül olvastatott Tarnóczi Lajos bihari egyházmegyei esperesnek 1925 október 13-án kelt 450 sz. a. fentartó testületekhez intézett levele, melyben azokat f. év október 26-ára értekezletre hivja össze, hogy egyfelől az igazgatótanács 14. sz. határozatában emlitett 40.000 Leinek másfelől az intézet fentartásából eredő 450.000 Lei függő bankkölcsönnek vissza fizetése felől, de általában véve arra is hozzanak határozatot, hogy ragaszkodnak-e fenntartói jogukhoz vagy lemon-

danak arról, s az intézet további fentartását azokra bizzák, akik azt elvállalják. Egyszersmind Kassay Béla, mint egyházmegyénknek az igazgatótanácsban ezidőszerint egyik képviselője, — jelenti, hogy esperes megbizása folytán a f. hó 26-án tartott fentartó testületi értekezleten megjelent, s ott 3 fentartó u. m. a bihari és nagyszalontai egyházmegyék és a nagyváradi egyház képviselői a 40.000 Lei reájuk eső $^1/_4$-$^1/_4$ részének azonnali kifizetését elvállalják s ő az egyházmegyénkre eső 10,000 Leit — az egyházmegyei közgyülés utólagos jóváhagyása reményében—Csernák Béla igazgatótanácsi alelnöknek át is adta ; az érmelléki egyházmegye pedig esperesének az értekezleten felolvasott levele szerint, a f. év november 5-én tartandó egyházmegyei gyülésen fog e tárgyban határozni.

Egyházmegyénk közgyülése kimondja, hogy fentartó testületi jogához ragaszkodik, ebből folyó kötelezettségeit ugy most, mint a jövőben kész teljesiteni, ehez képest a 40,000 Lei törlesztéses kölcsön reá eső $^1/_4$ részének 10.000 Leinek a közigazgatási pénztárból Kassay Béla e. m. pénztárnok által kifizetését jóváhagyja ; a 450.000 Lei függő bankkölcsön reá eső részének kifizetését az igazgatótanács felosztása alapján meghatározandó módozat szerint elvállalja, s a tanitónőképző intézetnek az 1926/7 évre megnyitását óhajtja s az ebből folyó fentartási kötelezettségeket kész teljesiteni.

43. szám. Kassay Béla és Dr. Hadházy Kálmán, kiket egyházmegyénk tavaszi közgyülése azon hitben választott meg igazgatótanácsi képviselőkül, hogy egyházmegyénket az igazgatótanácsban 4 hely illeti meg, s igy az esperes és egyházmegyei gondnok annak hivataiból tagjai, holott az igazgatótanács elnökétől kapott felvilágositás szerint minden fentartó csak 2 képviselőt küldhet, igazgatótanácsi képviselői tisztükről lemondanak.

Egyházmegyénk közgyülése a lemondásokat elfogadván, egyházmegyénknek a nagyváradi tanitónőképző intézet igazgató tanácsában képviseletével Böszörményi Lajos esperest és Szabó Zoltán egyházmegyei gondnokot, mint rendes, s Kassay Béla és Dr. Hadházy Kálmán egyházmegyei tanácsbirákat, mint póttagokat bizza meg.

44. szám. Mivel az egyházi törvény a huzamosabb időn át beteg avagy szolgálat képtelen lelkészek anyagi támogatásáról nem gondoskodik, még úgy sem, mint például a tanitókéról, méltányosnak tartja értekezletünk, hogy legnevezetesebb funkcionáriusáról a

gyülekezetnek valamiképen gondoskodva legyen. Ennélfogva felkéri egyházmegyénk közgyülését, irjon fel a kerületre, hogy a huzamosan beteg, avagy szolgálatképtelenné lett lelkészek anyagi támogatásáról legalább is olyan mértékben gondoskodjék, mint a tanitókéról.

Közgyülésünk a lelkészi értekezlet inditványát méltányosnak találja; tehát elfogadja. Határozatilag kimondja, megkeresi az egyházkerületet, hogy a beteg és munkaképtelen lelkészek anyagi támogatásáról valamilyen formában gondoskodjék.

45. szám. Mivel az egyházi törvények lelkészváltozás (választás, csere) esetén nem gondoskodik a lelkészek beköltözködési és beruházások megváltási költségeiről, értekezletünk felkéri egyházmegyénk közgyülését, irjon fel az egyházkerületre, hogy idevonatkozólag szabályrendeletet készitsen.

Közgyülésünk abból a sok kellemetlen esetből kiindulva, ami a lelkészváltozások alkalmával a beköltözködési, de különösen a beruházashoz megváltási költségei körül egyre sürübben felmerülnek, az inditványt elfogadja. Kimondja, hogy felir az egyházkerületre a lelkészek beköltözködési és beruházások megváltási költségeinek egységes szabályrendelettel leendő szabályozása érdekében.

46. szám. Ezen jegyzőkönyv hitelesitésével egyházmegyénk közgyülése Esperes elnöklése mellett Bugyi János, Dr. Hadházy Kálmán, Dr. Miskolczy Jenő tanácsbirókat és Rovács István világi jegyzőt bizza meg.

Miután ezzel a tárgyalásra kitüzött összes ügyek elintézést nyertek, Böszörményi Lajos esperes a nagyszalontai református egyházmegye 1925 évi október hó 29. napján Nagyzerénden megtartott negyedik vándorgyülését feloszlatta.

A 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 46 számokat jegyzette Fogarassy Bálint lelkészi főjegyző.

A 35, 36 számokat jegyzette Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző.

A 37, 38, 39 számokat jegyzette Balogh Mátyás lelkészi aljegyző.

A 25, 40, 41 számokat jegyzette Rovács István világi aljegyző.

A 42, 43 számokat jegyzette Kassay Béla tanácsbiró.

A 34 számot jegyzette Arday Aladár számvszéki előadó.

A 21, 22, 44, 45 számokat jegyzette Bokor Sándor lelkészegyleti jegyző.

Hitelesitettük :

Nagyszalonta 1925 november hó 28.

Böszörményi Lajos
esperes.

Dr. Hadházy Kálmán
tanácsbiró, gondnokhelyettes.

Rovács István
e. m. aljegyző

Bugyi János
e. m. tanácsbiró

Tartalomjegyzék.

24. szám. A gyülekezet éneke. Esperes imádsága s a közgyülés megnyitása.	Jegyzette : Fogarassy Bálint
25. szám. Az egyházak világi képviselőinek igazolása.	" "
26. szám. Jelentés a közgyülés távolmaradt tagjairól.	" "
27. szám. A tárgysorozat megállapitása.	" "
28. szám. Az ujonnan választott tanitók eskütétele és kibocsátása.	" "
29. szám. Szavazatbontó bizottság jelentése. Balogh Mátyás eskütétele.	Rovács István
30. szám. Esperes jelentése egyházi viszonyainkról s a törvényszerü egyházlátogatásról.	Fogarassy Bálint
31 szám. Esperes jelentése az általa elintézett ügyekről.	" "
32. szám. A borosjenői ujonnan alakult egyház jelentése és kérése.	" "
33. szám. Bottyán Pál erdőhegyi lelkész a borosjenői egyházhoz csatolt, de Erdőhegy körül lévő szórványok, fiók-, leányegyház gondozására ajánlkozik addig, mig a borosjenői lelkész müködését megkezdheti.	Fogarassy Bálint
34. szám. Számvevőszék jelentése.	Ardai Aladár
35. szám. Erdőgyaraki és gyoroki egyház felterjesztései agrár ügyekben.	Dr. Hadházy K.
36. szám Ágyai presbyterium kérvénye egyházközségi közgyülés tartása alól felmentés ügyében.	" "
37. szám. Egyházmegyénk felterjesztésére 22/c — 1925 sz. egyházkerületi határozat (iskolai államsegély tanitói javadalom kulturadó).	Balogh Mátyás
38. szám. Bihari egyházmegye átirata theológiai akadémia létesitése ügyében.	" "
39. szám. Belényesi egyház kérelme főgondnok választása és a presbyteri létszám felemelése ügyében.	" "
40. szám. Lelkészi dijlevelek méltányos javitásáról 41—1925 sz. egyházkerületi határozat.	Rovács István
41. szám. Árpádi adókulcs.	" "
42. szám. Nagyváradi tanitónőképző intézet fentartása, adósságai.	Kassay Béla
43. szám. Nagyváradi tanitónőképző intézet igazgatótanácsában egyházmegyénk képviselete.	" "
44. szám. Lelkészi értekezlet javaslata beteg lelkészek támogatása iránt.	Bokor Sándor
45. szám. Lelkészi értekezlet javaslata a lelkészek költözködési és beruházások költségei iránt.	" "
46. szám. Jegyzőkönyv hitelesitő bizottság kiküldése.	Fogarassy Bálint